

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Január 8.
VIII. évfolyam, 2. szám.

Kedd

II. Károly király öfelsége újévi napiparancsa:

„Könyörögjünk mindannyian a Mindenhatóhoz, hogy az új- esztendő békét és nyugalmat hozzon”

(BUCUREȘTI.) II. Károly király
Öfelsége az újév alkalmából a következ-
ő napiparancsot intézte a hadsereghez:

— A hadsereg, a tengerészet és a
légi haderő katonái! Az új év kü-
szöbén állunk, tehát első gondola-
tom teljes szeretettel azok felé irá-
nyul, akik hivatva vannak, hogy
erős védelmezői legyenek az ország
határainak. A katonaság köteles-
sége, hogy a nyugalmas időkben
felkészüljön a nehéz és zavaros
időkre. Az ország védelmezőinek er-
re az igazi hivatásra való felkészü-
lését úgy a tiszteknek, mint a kato-
náknak legelső kötelességként kell
szem előtt tartaniuk. Minél gyorsabb
ütemben történik a hadseregnek új
hadianyagokkal való felszerelése,
annál nagyobb buzgósággal és el-
mélyedéssel szükséges azoknak fel-
használását megtanulni. Könyö-
rögjünk mindnyájan a Mindenha-
tóhoz, hogy az új esztendő békét
és nyugalmat hozzon. Hadseregem-
nek azonban fel kell használnia ezt
az időt a megerősödére és felké-
szülésre. A mult megtanított ben-
nünket arra, hogyan tudtuk csor-
bitatlanul megőrizni — a román
harcos rátermettsége és vitézsége
által — nemzeti létünket és egye-
síteni a román népet. Ha hatá-
rainkat és nemzeti egységünket ve-
szély fenyegeti, ez a mult kell,
hogy lelkesítse hadseregemet, hogy
szeretettel és hittel teljesítse leg-
magasabb kötelességét a hazával és
a trónnal szemben. Meggyőződés-
em, hogy katonáim, tengerészeim
és pilótáim keblét ugyanaz a lel-
kesedés fűti át, mint a rovinei,
részbeni, cölögáreni, griviái és
márásesti csaták hőseinek telkét.
Mint mindig, most is minden pil-
lanatban az a gondolatom, hogy
szeretettel katonáim javát és hala-
dását elősegítsem. Ime most, az új
év kezdetén ezért fordulok lelkem
egész melegevel hadseregem felé,
hogy elmondjam: mennyi szeretet-
tel és bizalommal vagyok iránta.
Meg vagyok győződve, hogy a had-
sereg, amely Romániának és kirá-
lyának csorbitathatatlan pajzsa, hit-
tel, szeretettel és vitézséggel fog
hivatásának magaslatán állani. Az
1939. év a haladás és az eredmé-
nyes munka esztendeje legyen
mindazok részére, akik a katonasá-
g nagy családjához tartoznak.
Ezzel tartozunk az országnak eb-
ben a évben is és tartozunk a ro-
mán hadsereg megteremtőjének, I.
Carol királynak, kinek 100 éves szü-
letési évfordulóját a közeljövőben
ünnepljük meg. A legnagyobb sze-
retettel kívánok a szárazföldi had-
seregnek, a tengerészetnek és re-
pülőknak teljes szívemből boldog
újévet.

CAROL R.

CIUPERCA NEMZETVÉDELMI MINISZTER NAPIPARANCSA

Napiparancsot intézett az új év al-
kalmából a hadsereghez Ciuperca tá-
bornok, nemzetvédelmi miniszter is, aki
hangsúlyozta a napiparancsban az ősök
példamutatását, amely I. Károly és
I. Ferdinand királyok uralkodása alatt
a nemzet egyesítését eredményezte. A
hadsereg az a hivatás vár, hogy to-
vább élessze a vitézségnek és dicsőség-
nek azt a fáklyáját.

— Acélozzátok meg szíveiteket és
érzéseiteket, hogy készen legyetek
a kötelességteljesítésre az ország-
ért és a királyért. Az ország mai

határai, amelynek határkövei azok
a sírkövek, amelyek alatt elődeink
százai békében és megelégedés-
sel alusszák örök álmukat, nem-
zetünk határai és azoknak kell meg-
maradniuk. Mély bizalommal, hű-
ségtekben, munkátokban s áldozat
készségtekben, ugyisintén jöven-
dőkben és szent jogainkban az új
év küszöbén egészséget, boldogsá-
got és eredményes munkát kívá-
nok.

A napiparancs II. Károly király Öfel-
ségének, Mihály gyulafehérvári nagy-
vajda trónörökösnek, az uralkodóház,
Romániának és a román hadsereg élte-
tésével fejeződik be.

Hódoló távirat az Uralkodóhoz

Ciuperca tábornok, nemzetvédelmi
miniszter a következő táviratban tol-
mácsolta II. Károly király öfelségének
a hadsereg újévi üdvözlését és jókívá-
natait:

— Az egész hadsereg, a tiszték és
a legénység tudja kötelességét és bár-
mikor kész arra, hogy mint mindig,
ugyanazt a biznyságot nyújtsa sze-
retett királyá iránt érzett határtalan
hódolatának és hűségének. Felséged
katonáinak e kiváló erénye feljogosít
arra, hogy úgy az ő nevében, mint
a magam részéről mély alázattal arra

kérjem Felségedet, hogy az új év al-
kalmából kegyeskedjék azt a meleg
kívánságunkat fogadni, hogy Felsé-
ged mielőbb határtalan örömét lelje
azoknak a nagy és súlyos erőfeszíté-
seknek a gyümölcsében, amiket ér-
tünk és az ország boldogsága érde-
kében tesz.

Másik táviratban a nemzetvédelmi
miniszter a hadsereg hódolatteljes jó-
kívánatait tolmácsolta az új év alkal-
mából Mihály nagyvajda, trónörökös
öfelségének.

Daladier elindult korzikai és tuniszi útjára

Megszavazták a francia költségvetést - A zsidókérdés-
ben is fog Chamberlain a pápával tárgyalni - Az
Egyesült Államok eles jegyzéke Japánhoz - Franco
tábornok bízik az idel telles győzelemben - A palesz-
tinai helyzet

Az újév a megszokott pékaszólamok-
kal indult és a találgatásokkal a jövő
problémáinak elintézését illetőleg. Az
egyes, nemzetközileg súlyos lapok véle-
ménye szerint az 1939. esztendő igen
számottevő elintéztivalók jegyében in-
dul és általános az a vélemény, hogy a
béke megővására irányuló küzdelem
soha nem volt olyan erős, mint amint
az idén lesz. A felelősség — hangoz-
tatják a lapok — kétségkívül Londont,
Berlint, Rómát és Párisot fogják terhelni
és ezért a figyelem minden időkben
feléjük fog terelődni. Lényegesebb ese-
mény az elmúlt 24 órában alig történt.
Mindössze azt érdemes felidézni,
hogy Daladier elindult Korzikába, hogy
a francia kamara és a szenátus egész
napon át munkában voltak, továbbá,
hogy Chamberlain és Halifax hivatalos
római utiprogramját közzétették. En-
nek igen érdekes pontja a vatikáni

küldetés, ahol a brit államférfiak
XI. Pius pápa Öszentségével a zsidó-
kérdésről fognak tárgyalni. A Katho-
likus Egyház feje ugyanis, mint tudva-
levő, magáévá tette a zsidó néppel kap-
csolatos probléma békés megoldását és
ezzel beigazolta, hogy nemcsak hirdeti
de a gyakorlatban is meg akarja való-
sítani az Evangélium szavát az „üldö-
zöttekkel” kapcsolatban. Figyelemre-
mélto még Franco tábornok nyilatko-
zata, amelyben a spanyol nemzetiek
vezére az 1939. évet a „végső győze-
lem” esztendejének nevezi és utal az
új Spanyolország jövőbeli magatar-
tására.

A NÉMET ÚJÉVI SZÓZATOK ÉS AZ OLASZ SAJTÓ

(RÓMA.) (Stefani.) Hitler kancellár,
Göring mrasall, Frick belügyminiszter,
valamint dr. Göbbels propagandáigvi
miniszter újévi szözatai igen nagy

visszhangot keltettek az olasz sajtóban,
melynek lapjai egyöntetűen azt jegyzik
meg, hogy a Harmadik Birodalom ve-
zérei egyhanguan a Berlin-Róma ten-
gely fontossága mellett tettek hitet és
így eloszlaták azt a jámbor reményt,
amely a demokrata államokban annyira
kívánatos lenne, azt tudniillik, hogy
a fasizmus és a nemzeti szocializmus
között végre ellentétek keletkezzenek.
Ezt nemcsak a mai, de a következő ge-
neráció sem éri meg — írja a Giornale
d'Italia — és aki a történeteket, az
utolsó év Rómára és Berlinre kedvező
eredményeit, csak kicsit is ismeri, be-
 kell látnia, hogy a két állam csakis a
közös uton tudja megvalósítani további
terveit.

Amilyen bizonyos, hogy Európá-
nak számtalan, még elintézésre
váró problémája van — írja a
Popolo d'Italia, Mussolini lapja —
oly bizonyos, hogy azokat csakis a
legsúlyosabb együttműködés mel-
lett lehet az igazság szellemének
megfelelően elintézni. Ezért —
fokú elfogultság kell ahhoz, hogy
állandóan meg nem levő ellentétek-
ben reménykedjenek azok, akik az
„oszd meg és uralkodj rajtuk”
(divide et impera!) elvét szeretnék
alkalmazni a jobboldali tengelyre
is. Ezeknek jó lenne megjegyezniük
végre azt, hogy a fasizmus és a
nemzeti szocializmus egyazon ala-
pokon épültek fel. Ezek a hasonló
alapok pedig annyira szilárdak,
hogy ha akadnának is ellentétek a
két párt és így az államok vezetői
között, ezeket jelentéktelenné tenné
a közös cél és a nagy gondolat, a
jelenlegi jobboldali rendszer bizto-
sítása — fejezi be a lap.

EGÉSZ NAPON ÁT MUNKÁ- BAN VOLT A FRANCIA KAMARA ÉS A SENÁTUS

(PÁRIS.) (Havas.) A baloldali pártok
szabotázsakciója miatt a kamara és a
szenátus egész napon át munkában vol-
tak. A szenátus 279 szóval 16 ellenében
másodszori olvasásban is elfogadta a
költségvetést, amelyet harmadik felol-
vasásra a kamarába küldötték át. Ez
tegnap délelőtti történt, amikor Dala-
dier miniszterelnök hosszabb beszédben
hangoztatta az egységesség szükségét
és felvetette a bizalmi kérdést.

A kamara 126 szótöbbséggel elfo-
gadta a költségvetést harmadik ol-
vasásban is és ugyanannyival bi-
zalmat is szavazott Daladiernek.
A Reuter iroda jelentése szerint Dala-
dier pozíciója most már hosszú időre
biztosított és a népfiront gondolat töké-
letes vereséget szenvedett.

ELINDULT KORZIKÁBA A FRANCIA MINISZTERELNÖK

(PÁRIS.) (Havas.) Daladier miniszter-
elnök tegnap délután 1 óra 40 perckor
behajózott és elindult Korzikára, ahol
Ajaccióban fog partra szállani. Onnan
Tuniszba megy, ahol 4 napot fog töl-
teni és vendége lesz a tuniszi bejnek,
aki nagy előkészületeket tett fogadá-
sára. Daladier hír szerint Tuniszból
rádiósózatot fog intézni a francia nem-
zethez, amelyben hangsúlyozza, hogy
területi engedményekről idegen hata-
lom számára szó sem lehet.

A SZOVJET ELLEN FORDULT A FRANCIA KÖZVÉLEMÉNY

(PÁRIS.) (Havas.) A sajtó évrő köz-

leményeiből megállapítható, hogy a közvélemény egyre jobban a szovjet ellen fordult és akadnak hangok, amelyek kifogásolják a Barthou által megkötött egyezményt, amelyet teljesen egyoldalúnak tartanak. A Jour szerint

ez az egyezmény ma már idejét múlt, mert az elmúlt év alatt kiderült, hogy a szovjet katonai erejébe vetett hit csak hiu ábránd, amelynek semmi tárgyi alapja nincs. Beigazolást nyert a lengyel-ítván afférben és a csehszlovák problémában, amikor a fennálló katonai szerződés értelmében Moszkvának fegyveresen kellett volna segítenie Prágát.

CHAMBERLAIN ÉS HALIFAX PROGRAMJA

(LONDON.) (Reuter.) A Times közli, hogy Chamberlain és lord Halifax e hó 11-én érkeznek Rómába és még aznap találkoznak Mussolinivel. A megbeszélések programja a következő lesz:

1. A francia-olasz ellentét, amelyeket csak érinteni fognak, mert Páris ragaszkodik a közvetlen elintézéshez.

2. A spanyol polgárháború befejezésének lehetősége.

3. A német gyarmatkérdés.

4. A zsidó emigráció.

Ez utóbbival kapcsolatban megírják az angol lapok, hogy Chamberlain és Halifax XI. Pius pápánál fognak megjelenni kihallgatáson, mert a Katolikus Egyház feje a magáévá tette a zsidó probléma elintézését.

EGY ÉVRE MEGHOSSZABBÍTOTTA A FRANCIA-SZOVJET KERESKEDELMI SZERZŐDÉST

(PÁRIS.) (Havas.) Szilveszter napján irták alá a párisi kereskedelemügyi minisztérium helyiségében a szovjet-francia kereskedelmi szerződés meghosszabbítását.

LETARTÓZTATTÁK A SZOVJET POSTAÜGYI NÉPBIZTOSÁT

(MOSZKVA.) (Tass.) Bermant, a szovjet postaügyi népbiztosát Jesov személyes jóbarátját Sztalin rendeletére tegnap szabotázs miatt letartóztatták. Ő a 17-ik népbiztos a 27 közül, akit 1938. évben lefoglaltak.

ENERGIKUS AMERIKAI JEGYZÉK JAPÁNNAK

(WASHINGTON.) (United Press.) A washingtoni kormány most tette közzé válaszejegyzékét Japánnak arra a memo randumára, amelyben Tokió bejelenti, hogy „Kelet nem nyitott kapu többé”. A jegyzék igen energikus hangon tiltakozik Tokió terve ellen és megjegyzi, hogy az USA minden rendelkezésére álló eszközzel meg fogja akadályozni azt, hogy polgárainak szerzett jogait csorba érje. A továbbiakban megjegyzi a jegyzék, hogy Washington érvényben levőnek minősíti a fennálló megegyezéseket és barátságtalan lépésnek minősít minden olyan akciót, amely azok ellen irányul.

FRACO RÁDIÓSZÓZATA

(BURGOS.) (Reuter.) Franco tábornok új napján rádiószózatot intézett a nemzeti spanyol néphez, amelyben hangsúlyozta, hogy

célja a spanyol polgárháború dicsőséges befejezése, amelyet ebben az évben el is fog érni. Ezzel — mondotta — a munka nem áll meg mert a kormány gondoskodni fog arról, hogy Spanyolországból a kommunizmus legkisebb maradványait is kiirtsák. A külpolitikai irányvonal továbbra is keresztény, nemzeti és jobboldali marad. Az első dolog lesz azokkal az államokkal megállapodásokat létesíteni, amelyek kitartottak a nemzetiek mellett és sor kerül a Portugália-Spanyolország véd- és dacsözvet-ségre is.

MÉRLEG

(HENDAYE.) (Reuter.) A spanyol polgárháború folyamata alatt a nemzetiek a tegnap kiadott hivatalos statisztikai jelentés szerint 640 köztársasági gépet lőttek le és 185-öt tettek harcképtelenné.

LÉGI BOMBATÁMADÁSOK

(HENDAYE.) (Reuter.) A nemzeti repülőraj tegnap heves légi bombatámadást indított Barcelonára, Valenciára, Carthagena és Reuso ellen, ahol óriási károkat okozott.

MINDEN VONALON MEGINDULT AZ ÁLTALÁNOS OFFENZÍVA

(HENDAYE.) (Reuter.) Franco tábornok offenzívája minden vonalon megindult és a nemzetiek a Madrid és a Valencia fronton több helyen áttörték a vonalakat. A köztársaságiak vesztesége eddig foglyokban 13.000 ember, halottakban pedig 7800.

A FRANCIA-SZIR KONFLIKTUS

(DAMASZKUSZ.) (Press Association.) Mardam bej, Szíria miniszterelnöke kijelentette, hogy a jelenlegi szír kormány nem hajlandó tárgyalni Páris kiküldött delegátusaival, hanem el van szánva arra, hogy

Angol-német tengerészeti tárgyalások

(BERLIN.) Hivatalos jelentés szerint Anglia és Németország között a tengeri egyezményre vonatkozó tárgyalások rendkívül szívélyes légkörben folytak le. Németország a maga részéről hivatalos jegyzékben közli álláspontját a lefolytatott tárgyalásokkal kapcsolatban.

HORE BELISHA PÁRISBAN

(PÁRIS.) Bonnet francia külügyminiszter Gamelin tábornok, a nagyvezérkar főnöke kihallgatáson fogadta Hore Belisha angol külügyminisztert, aki elzászi látogatása után Párison keresztül tért vissza Angliába.

MAGYARORSZÁG KÜLPOLITIKÁJA

(BUDAPEST.) A Pester Lloyd című lap újévi számában azt írja, hogy Csáky István gróf, Magyarország külügyminisztere változatlanul a tengelyállamok irányában vezeti Magyarországi külpolitikáját, amelyen annál kevésbé lehet csodálkozni, mert hisz maguk a nyugati államok is elismerték Németországnak gazdasági előjogait,

teljes függetlenségét, ha kell, fegyveres úton is kivívja.

A határozat, illetve a nyilatkozat Párisban óriási meglepetést váltott ki, mert benne idegen nagyhatalom befolyását látják.

A PALESZTINAI BRIT KORMÁNYZÓSÁG FELHÍVÁSA

(JERUZSÁLEM.) (Reuter.) Mac Michael, Palesztina kormányzója tegnap felhívást tett közzé, amelyben tudomására hozta a lakosságnak, hogy minden terrorcselekmény után automatikusan életbe lép a 24 órás kilépési tilalom, amelyet az egyes helyiségekben 3 ágyulövés fog jelezni.

(JERUZSÁLEM.) Az elmúlt év folyamán a különböző terrorcselekmények következtében, amelyet az arab lázadók követtek el, ezer arab vesztette el életét. Az angol hadsereg 58 tagját és számos palesztinai zsidó lakost is megölték. A sebesültek száma meghaladja a háromezretet.

főleg a Dunamedencében. Ez azonban nem jelenti még azt, mintha Magyarország külpolitikai vonatkozásban a nyugati hatalmak ellen foglalna állást. A lap ezután hangsúlyozza, hogy Magyarország a legbarátságosabb viszonyban van Lengyelországgal, lényegesen megjavította kapcsolatát Jugoszláviával és hogy a legjobb úton halad annak érdekében, hogy a többi szomszéd államokkal is megjavítsa kapcsolatát, jószomszédi viszonyát, elsősorban azokkal a környező államokkal, amelyekben magyar kisebbségek élnek nagyobb számban.

(BUDAPEST.) A Rador jelentése szerint hivatalos magyar körökben megértesítik azt a hírt, hogy gróf Csáky István, Magyarország külügyminisztere Chamberlain angol miniszterelnöknek olaszországi látogatása után, de még mielőtt Ciano gróf Olaszország külügyminisztere Belgrádba utaznék, látogatást tesz Rómában, ahol folytatja az olasz külügyminiszterrel Budapesten megkezdett tárgyalásait.

II. Károly király Őfelsége újévi rádiószózata Románia lakosságához

(BUCURESTI.) II. Károly király Őfelsége Szilveszter éjszakáján rádióbeszédet intézett az ország lakosságához és a következőket mondotta:

— Az elmúlt év — éppen úgy, mint a többi elmúlt esztendő — örömeit és fájdalmait is hozott, az 1939-es év azonban új reménysegeket és fejlődési lehetőségeket is ígér.

— Romániának ma sokkal inkább, mint bármikor, szüksége van arra, hogy összes fiai egyesüljenek egyetlen akarathoz és egyetlen hitben. Csak az összes soroknak új erőkhöz való tömörítésével találjuk meg az összes veszélyek és ellenségek ellen az erős ellenállás oszlopát.

— Románok! Ebben a pillanatban, amikor megkezdődik az 1939. új esztendő, fordítsátok szemeteket a haladás útja felé, amely megvédi

a hazát. Mindnyájatok lelkében lángoljon fel a hazaszeretett, a mellyel törekedjétek a nemzeti újajászló felállítására.

— Magasztos imám a Mindenhatóhoz, mindnyájunk Atyjához, hogy adjon az én országomnak és az én népemnek jó ujesztendőt, amelyben megszűnik minden gyűlölet. Adjon olyan új esztendőt, amelyben az összes jó gondolatok a haza fejlődése érdekében egyesüljenek, adjon bőséges esztendőt a verejtékes munka után, nyugalmat és adjon békét. Ime, ezek a jókívánságok szállnak most az én meleg lelkemből szeretettel mindnyájatok felé, románok és román nők ebben a pillanatban és kívánok mindnyájatoknak boldog új esztendőt!

Éljen Románia!

Uj főgondnok kerül a marosvásárhelyi református egyházközség élére

(TG. MURES-MAROSVÁSÁRHELY.) Főgondnokot bucsúztatott Marosvásárhelyi református társadalma. Ünnepléses istentisztelet keretében bucsúzott el dr. Bodolla Ferenc főgondnok, aki — megbízatása lejártával — az utóbbi időben körülötte tarajzó harcok és komoly ellenzéki megnyilatkozások hatására, visszavonhatatlanul lemondott A presbitérium a lemondást elfogadta és az érdemek kihangsúlyo-

zása mellett, a munkatársak és hivatalbeliek rendületlen szolidaritása mellett bucsúztatta el főgondnokát. Dr. Bodolla Ferenc Marosvásárhely városának egykori tisztii főügyésze volt, aki nek egyházközségbeli főgondnoksága nehéz problémák megoldására vált hivatottá. Ma is vitás, talán majd csak a mindent kiegészítő Idő fog pontot tenni többek között arra a főbenjáró kérdésre is, hogy az a sokat vitatott ma-

lomeladás kincset, vagy koldustarisznyát jelentett-e az egyházközségnek? Ma sulyosan oszlanak meg Marosvásárhelyen a vélemények, hiszen, ha csak ott állunk meg, hogy dr. Dandea Emil Marosvásárhely egykori felelős polgármestere, főmagánvádlói minőségében az itteni esküdtsek előtt, szemtől-szemben állván dr. Baciu Aurél, volt igazságügyi alminiszterrel, legsúlyosabb bizonyítékként azt terjesztette elő, helyes és észszerű városgazdálkodása bizonyosságul, hogy a reformátusok országos színvonalon álló műalmát jónéhány millióval olcsóbban sikerült megvennie, mint amennyit az előző városvezetőség, sőt, erre vonatkozó bírói döntés is felbecsülte és kötelezettségszerűen felértékelte azt.

Ha csak ezt a sulyos tényt vesszük alapul, amihez a folyamatban levő kártérítési perek özönét vesszük, komoly aggodalmakkal vetődik fel az önként adódó kérdés, hogy vajon a következők igazolni fogják-e az előzményeket. Amikor dr. Bodolla Ferenc átvette az egyház gazdasági ügyeinek intézését, az egyházközség szegény volt, ma pedig gazdag, tehető. Ez a jelszó hangzik a távozó főgondnok bizalmi embereinek ajkán s most, amikor távozik a főgondnok, az egyetemes protestáns társadalom komoly lelkiismeret tudatával int bucsút az egyházközség főméltóságának. Örökebe Nagy Endre, a református kollégium igazgatója lép, aki, amint néhai dr. Bernády Györgynek lelkes és szívós harcostársa, talán minden egyházi tényezőnél tisztábban, világosabban és következetesebben látja, tudja és éli át a hatalmas egyházközség vívmányait, eredményeit, de harcait és küzdelmeit is. Nagy Endrét nem köti sem a rangsor, sem a vagyon kísérteties szelleme. Komoly közéleti vezető ma Marosvásárhelyen Nagy Endre, aki tettekkal vált számottevő társadalmi tényezővé anélkül, hogy vagyont, vagy rangsort vívott volna ki magának. Szerénység, becsületesség és szívós munkavállalás jellemzik az új főgondnok-jelöltet, aki nehéz időkben és nehéz örökség sulyával nehezítve, a presbitérium egyetemes enéket osztatlan bizalmából kerül a főgondnoki székbe.

NEMZETKÖZI CIONISTA PARLAMENT TART ÜLÉST VARSÓBAN

A varsói lapok azt a szenzációs hírt közlik, hogy február hónap folyamán Varsóban összeül a „nemzetközi cionista parlament”, mely a közép- és keleteurópai zsidóság jelenlegi helyzetét fogja megvizsgálni és a zsidó kivándorlás elősegítésének módjait állapítja majd meg.

JÓTÉKONYCÉLU HANGVERSENY AZ ÁRVALEÁNYNEVELŐ OTTHON JAVÁRA

Január 7-én a katolikus főgimnázium dísztermében nagyszabásúnak ígérkező hangversenyt rendez a kolozsvári Árvaleánynevelő Otthon lelkes vezetősége. A hangverseny sikere már előre biztosítottnak látszik, mert azon olyan művészek szerepelnek, mint B. Zsembery Elvira, báró Kemény Géza és Tatár Ferenc. B. Zsembery Elvira kiváló művészi képességeit Erdélyszerte, különösen pedig Kolozsvárt sokkal jobban ismerik, semhogy azok különösebb méltatásra szoruljanak. A kolozsvári magyar zenekonzertatóriumban, mint ennek tanára, a zeneművelés terén is szép és eredményes munkát fejt ki. Báró Kemény Géza hegedűjátékában a leprutóbbi kolozsvári országos dalosverseny díszünnepélyén volt alkalmunk gyönyörködni. A fiatal báró, akinek rendkívüli zenei intelligenciája általános meglepetést keltett, az európai híró Hubay Jenő vezetsége mellett végezte a zeneakadémia. A rendezőségnek csak hálások lehetünk az ő ismételt szerepeltetéséért. Tatár Ferenc kitűnő zongorakísérete közismert. A hangversenyt Kemény Géza szólójátékát fogja kísérni. A nagy gondnal előkészített műsoron Händel, Mozart, Kreizler, Beethoven, Wieniawsky, Sarasate, Paganini és Liszt művei szerepelnek.

A változó idővel

nemcsak az emberek, de a fogalmak is megváltoznak. Így például: sok minden amit a tegnap fia szépnek, helyesnek tartott, az új generáció szemében káros lehet. Bizony, nem csodálhatunk, ha a régebbi nemzedék gyermekei nem is egyszer úgy érzik, mintha idegen világba kerültek volna. A környezet, a szellem idegenszerűen hat rájuk s csak nehezen tudnak az új erkölcsi és anyagi keretek közé beleilleszkedni.

Az apák és a fiak ellentéte minden időben óvhatatlanul meg volt, de soha sem érezte annyira végzetesen hatását, mint napjainkban. Öregek és fiatalok ma egyszerűen nem értik egymást. Nem is érthetik, mert gyökeresen megváltozott a szavak jelentősége, a fogalmak értelme, s az erkölcsi mérlegelés szabálya. Ha a háborúelőtti generációhoz tartozó idősebb ember azt mondja: igazság, ez a szó azt jelenti a számára, hogy „nekem, nekéd; neki” is egyformán igazság. A fiatal nemzedék azonban nagy általánossággal úgy értelmezi ezt a szót, hogy csak az az igazság, ami „nekem” igazság!

A háborút megelőző évtizedekben is voltak — okkal vagy ok nélkül — ellentétek és ellenszenvek egyesek, csoportok és különböző népek között. Am az ellenszenvnek most ismert summás levezetésének formájára és módszerére csak a mi viharezett napjainkban fűtötték rá a szentesítő hivatalos pecsétet. „Panta rhei” — sóhajtott hajdan Csesos Heracleitos. Valóban: minden elfolyik, átalakul s az izlés, az erkölcs, az igazság fogalma sem kivétel. A formák, a külsőségek ugyan ma kihangsúlyozottabban érvényesülnek, mint hajdan, de a lényeg, a lényeg!... A felebaráti szeretetről szóló evangéliumi parancs csak arra jó, hogy nevétségesse tegye azt, aki nem tud, de nem is akar megelégedni róla.

Az izlés?... Hol vagyunk már attól a határtól, amelynek átlépését a jó izlés semmiképpen nem tűrte volna. A „márai” ember, ha szétnéz maga körül, elfogódottan — de nem elfogultan! — látja, hallja s a csontja velejéig érzi, hogy immár nem ebbe a világba való! Hogy mesterségbeli példával éljek: A szenzáció fogalma is egészen más értelmezést kapott, mint régebben. Szimpla gyilkosság, vagy öngyilkosság, lopás, rablás, baleset vagy közepes elemi katasztrófa stb. ma már vajmi kevésbé számít komoly szenzációnak. Az olvasók nagyrésze unottan fut át a sorokon s idegesen tovább lapoz, hogy izgalmasabb eseményeket keressen az újság hasábjain. Hajdan napokig, esetleg hetekig rágódtak az „ujdonászok” egy-egy eseten. Most tíz-husz-harminc sorban tárgyalják le emberéletek megsemmisülését, várvonok romlását. A riportert jelenti: „Van egy hullám...” „Tíz sor” — adja ki az utasítást a szerkesztő. Ami annyit jelent, hogy 10, legfeljebb 20 sorban kell megírni, mert egy hullám ma már nem „eset”. Igaz is: kit érdekel valamely szokványos-gyilkosság vagy baleset halálát áldozata, amikor a rádió órától-órára, szétbőmből a jelentéseket: „Az újabb spanyol, illetve japán légitámadás során ennyi meg ennyi emberélet esett áldozatul s ennyi meg ennyi épület dőlt romokba. Városrészek tűntek el a föld színéről.” A közölt adatok ritkán vannak a három vagy négy számjegyen alul. Azután: ennek vagy annak a hivatalos intézkedésnek nyomán ebben vagy abban az országban megint újabb százazrek váltak hontalanokká. Majd: a nemzetközi menekültügyi hivatal közlése szerint több mint hatmillió ember bolyong éhezve, fázva a nagyvilágban, anélkül, hogy valahol letelepedhetnék... De már ezek sem igaz szenzációk. Tulgyakran meismétlődnek és elkoportatják a nagyközönség érdeklődését. Nem, most nem panaszkodhatunk ugorkaszegzonról. Az események — és kicsoda események! — roppant áradata nap, mint nap özönlik. A kisebbeket már számba sem vesszük. Országok lesznek, országok vesznek s embermilliók sorsát döntik el néhány tollvonással. Ssenki sem tudja: mire fekszik és mire ébred. Eg zeng, föld reng s a népek lelkeiben arákerüzik

Kialakulhatott-e már az új büntető törvénykönyv gyakorlati eredménye?

Jogi szakértő véleménye a halálbüntetésről

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Ma — újév napján — két éve lépett életbe a II. Károly királyról elnevezett büntető-törvénykönyv és perrendtartás. Az új törvény, amely egységesítette az ország területén érvényben volt összes büntetőtörvényeket, jelentős módosításokat vezetett be a bűnügyek menetének minden szakaszában, a rendőri nyomozástól a jogerős ítéletig. Az 1937. január elseje óta elkövetett kihágások, vétségek és bűntények ügyében már az új törvénykönyv alapján ítélik meg. Kivételek az új büntetőtörvénykönyv életbeléptetése előtti bűnügyek, amelyekre az átmeneti intézkedések vonatkoznak és vádlottjaikra a törvény enyhébb szakaszait alkalmazták. De időközben módosult már az új büntető-törvénykönyv is. Királyi törvényrendelettel megszüntették az esküdtzékeket és helyettük ezeknek hatáskörével bűnügyi táblákat létesítettek. Az utóbbi két évnek még fontos eseménye volt különben a halálbüntetés életbeléptetése is.

Az új büntetőtörvénykönyv és perrendtartás életbeléptetését jogász körök hozzászólásai előzték meg, érvénybelépése után néhány hónappal pedig az igazságügyminiszter körrendeletben kérte fel a bírói kart, hogy a fontos ujtások gyakorlati alkalmazása közben felmerült észrevételeiket haladéktalanul közöljék vele. A büntetőtörvénykönyv és perrendtartás tehát mind végig élénk figyelem tárgya volt és jogász körökben az eltelt két év alatt vélemény alakulhatott ki annak gyakorlati eredményéről.

Felkerestük dr. Ciugudeanu Marius ügyvédet, aki nemrég még a kolozsvári törvényszék ügyésze volt és mint vádló és mint a védelem szószólója is tevékenyen működött az új büntetőtörvénykönyv alapján.

— Milyen gyakorlati eredményei észlelhetők az új büntetőtörvénykönyvnek és perrendtartásnak? — kérdeztük.

— Az új büntetőtörvénykönyv és perrendtartás — kezdte dr. Ciugudeanu — vitathatatlanul haladást jelent a múlttal szemben, mert a modern jogelvek alapján épül fel. Bár sokkal szigorubb a büntettek megtorlásában, mint a régi erdélyi büntetőtörvénykönyv. — Öszintén mondom — még sem lehet mérlegre tenni az új törvény gyakorlati eredményeit. Ez a törvény is, mint minden megtorlásra hivatott törvénykönyv társadalomjavító célt szolgál, de eredményei még nem észlelhetők, főképpen azért, mert a legtöbb ügy még az elsőfokú, vagy felebb viteli bíróságoknál van tárgyalás alatt.

— Határozottan az új perrendtartás javára lehet írni — folytatta az ügyvéd — azt az intézkedést, amellyel lehetőséget nyújt a vádlott távollétében való ítéltetésére is. A törvény felépítése különben is az ügyek gyors tárgyalását segíti elő, ami számottevően megkönnyíti a bíróságok munkáját.

— Előnyösnek találja ügyvéd ur, a vizsgálóbírói tárgyalást az igazság tisztázása szempontjából?

— Ezt az újítást, amely egyetlen más törvényben sem található meg, az új törvény egyik legjobb intézkedésének tartom. Ma a vizsgálat befejezése után, a vádtárgyalás előtt legalább három nappal az iratsomó a védőügyvéd, illetve az érdekeltek rendelkezésére áll és a vádtárgyaláson az igazság tisztázására az ügyész és a védelem képviselője egyenlő félként harcol. Ennek

ható változások esnek. De ami igazán szörnyűsége: hogy mindezt olyannyira megszoktuk már, hogy fel sem horkanunk a hírükre. Lelkiismeret? Ugyan kérem!...

A toll napszámosa azért néha még megpróbál a jövőbe pillantani: mi lesz, hogy lesz és merre vezethet az az út?

alapján a vizsgálóbíró tudomást szerez a vádlott, illetve képviselőjének érveiről, amelyet igen gyakran nem hagyhat figyelmen kívül.

— Milyen hatás várható a halálbüntetés bevezetéséről?

— Romániában még senkit nem ítélték halálra. Az én felfogásom szerint a halálbüntetés életbeléptetése nem előre történő lépés. Ennek bizonyítéka, hogy az olyan országok, ahol a halálbüntetés érvényben van, semmi eredményt nem tudnak felmutatni az olyan országokkal szemben, ahol a törvények a halálbüntetést nem ismerik. A tudományos megfigyelések megállapítása szerint az olyan bűnözők, akik tettel-kért halálra ítéltetők, leggyakrabban annyira érzéketlenek és elszántak a büntény elkövetésénél, hogy a halálbüntetés lehetősége nincsen rájuk semmiféle megfélemlítő hatással.

— Elfordult már olyan eset is, hogy

a bűnöző kivégzést nézett végig és más nap olyan tettet követett el, amiért halálbüntetést kapott. Ez is bizonyítja ezeknek az embereknek érzéketlenségét.

— Ha azonban olyan egyén kerül a vádlottak padjára, akiről a bíróság úgy találja: nem annyira elvetemült, hogy veszedelmet jelentsen a társadalomra, biztosan nem küldik a vesztőhelyre még akkor sem, ha tértéért halálbüntetés is járhatna, mert ebben az esetben ez az ítélet nem lenne indokolt.

— Mert aki hidegvérrel gyilkolni tud, akiben nincs kegyelem más életével szemben, abban nincs kegyelem a saját életével szemben sem — fejezte be dr. Ciugudeanu.

Az új büntetőtörvénykönyv és perrendtartás gyakorlati eredményei tehát még nem alakulhattak ki véglegesen, mert két év rövid idő a törvény életében. Esetleg több év kell ahhoz, hogy modern szelleme sikereket mutathasson fel.

A halálbüntetés pedig ott lebeg Damoklesz-kardként a bűnözők feje felett — de még senkire sem sujtott le ez a leg súlyosabb ítélet.

Bereczky Vilmos.

Nyomor-mozsaikok

Sietős, robotos életünkben sokszor könnyen haladunk az uccán és figyelmeltlenül hagyjuk az élénk vetődő apró mozzanatokat, jeleneteket s nem vesszük észre, hogy mily sok szomorúságot, fájdalmat, nyomort takar egy szürkénél látszó kis esemény és egy-egy önkéntelenül elröppenő sóhaj.

Ilyen apró kis jeleneteknek voltam szemtanúja a napokban.

A kora reggeli csipős, hideg szél kellemetlenül csapkodja arcomba a hópihéket... Sietek napi teendőm elvégzésére. Elöttem egy fiúcska halad, s is loholna szegényke, de a szürke rongos női hősizmában nehezen tud haladni. A hősizma elromlott kapcsain keresztül kifehérlenek a gyermek kezét, vékonyha lábszárai, bő férfi kabát és piros sapka egészítette ki a szedett-vedett öltözkedést. A gyermek hidegtől vörös ujjai között üres üveget szorongatott és sietésében ügyelt, hogy a hóna alatt levő palatábláról le ne törődjön az aznapi feladat.

— Siess, Pali, mert elkésünk — halom hasonlószerű fiúcska hangját — aki odakiáltott, kis osztálytársának. A kis Pali gyors igyekezettel kezdte szedni lábacskáit, de őh jaj, abban a pillanatban meocsuszott; az üveget elejtette, amely a keményre fagyott aszfalton darabokra tört. A kisfiú fájdalmas kétségbeeséssel állt meg az üveg darabjai mellett, szemeiből nagy könnycseppek gördültek. Megszólítottam:

— Nos Palkó, hát olyan nagy baj, hogy eltört az az üres üveg?

A gyermek sirva válaszolt.

— Igen, mert ebbe az üvegbe szoktam vinni a kistestvéreimnek a tejet, amit a „Stefániából” kapok.

— És hol laksz? — érdeklődöm tovább.

— Főnt a Borháncon — válaszolja könnyes szemmel.

Majd megtudom, hogy öten vannak testvédek, apjuk munkanélküli, az anyjuk betegen fekszik. Ő a legnagyobb: az első elemista.

— És most mi lesz? — zokog fel újra — eltört az üveg és a kis testvéreimnek nem vihetek tejet...

Ismerős üzletből rövidesen új üveget szerzek neki s ő megvigasztalódik, könnyes arcára mosoly derül és már vigan igyekezett tova...

A város egyik, úgynevezett szegény uccájának gyalogjárójára kisebb hal-

maz vágott fát dobtak le. Körülbelül félmázsányi lehetett. Töporódott, öreg anyóka rakosgatja kosárba és cipeli az alacsony ház kapuján az udvarra. Egyedül hordja a fűtőanyagot, nincs senki, aki segítségére lehetne. Egyedül, minden támasz nélkül élő anyóka, aki a jó emberek segítségével és nagy gonddal szedegette össze azt az 50 lejt, amivel talán az egész „téli” faszükségletét beszerezte... Amíg a kis öreg lassan letotyog egy-egy kosárral a kis szobába, addig a fája örízetlenül marad. Rongyos ruhájú, kilyukadt cipőjű, a „szegény-uccában” lakó öt gyermek közeledik. Ahogy a farakáshoz érnek, az egyik fiúcska elsőhajítja magát:

— Ó, be jó volna, ha a miénk lenne ez a fa, hiszen ma reggel sem volt mi-ből tüzet rakjunk.

A gyermek lehajol, szinte önkéntelen mozdulattal felkap 3-4 darab fát s tovább siet vele. A többi gyermek csak nézi, nem szólunk egy szót sem, nem kiáltanak rá társukra sem ök, sem pedig az uccán haladó néhány ember, hagyják hogy a gyermek vigye haza azt a pár darab fát, amivel tüzet gyújthatnak otthon a kis szobába... De azt a fát, ami a kis anyóka „téli” faszükségletéből hiányozni fog...

Karácsony előtt mindenki érdeklődéssel nézte a kirakatokat. Hiszen szegényben, gazdagban benne volt a vágy, hogy kedvesének örömet szerezhesen. Az egyik áruház kirakata előtt is nagyobb embercsoport álldogált. A kirakat egyik oldalán jó meleg harisnyákat halmoztak fel. Szürke, barna, fekete meleg gyapjú harisnyák. Három egyszerűbb, kopottas ruhába öltözött férfi is nézi a kirakatot. Leéptetett tisztviselőnek, olyan intellektuális munkanélkülieknek látszottak. Az egyik megszólal:

— Milyen sok nőnek szerezne örömet, ha ezekből a harisnyákból csak egy pár is a tulajdona volna...

— S köztük a mi asszonyaink is — válaszolt sóhajva a másik...

Igy peregnék le előttünk az élet filmén a lelünknek megdöbbentő kisebb-nagyobb események, de lehorgasztott fővel haladunk tovább a nyomor, a nincstelenség előtt.

Z. M.

— Átültettek egy 15.000 éves fát. A queenslandi Toborin hegyen (Brisbane mellett) átültették a világ legöregebb élőlényét: a „Péter Nagypap” nevű hetedfél méter magas macrozomia pálmát, amelynek életkora Chamberlain csikagói tanárnak, a legnagyobb növény-tani szakértőnek 1912. évi becslése szerint 15.000 éves.

Felgyújtották a galati zsinag és ionagiarat

(GALATI.) Újév éjszakáján hatalmas tűz pusztított a Braila-ucca 87. szám alatt levő fonal- és zsinagvárban, amely Kecegian vállalkozó tulajdona. A tűzoltók a 10 fokos hidegben és a nagy fagyban emberfeletti önfeláldozással végeztek a mentési és oltási munkát, amely főleg arra irányult, hogy a gyár többi épületeit megmentse az elpusztulástól. Fáradozásuk eredményes is volt. A zsinagvár nagyrésze azonban leégett. Az anyagi kár igen jelentős. A hatóságok szigorú vizsgálatot vezettek be a tüzesettel kapcsolatosan. Alaposnak látszik az a feltevés, hogy a gyárépületet eddig még ismeretlen tettesek felgyújtották.

— ÖNGYILKOS LETT-E VAGY SZERENCSETELLENJÉG ÁLDOZATA? Bukarestből jelentik: A Calea Vacaresti 21 szám alatt levő lakásának szobájában holtan találták meg Munteanu Victor 38 éves brassómezei származású férfit, aki este lefekvéskor a kályha ajtaját csak hiányosan zárta el és a kiáramló szénegáz megölte. A hatósági vizsgálat még eddig nem tudta megállapítani, hogy Munteanu öngyilkosságot követett-e el vagy pedig szerencsétlenség áldozata lett.

— ÖNGYILKOS LETT A FIATAI-ASSZONY, MERT ELHAGYTA FÉRJÉT. Ploestből jelentik: Újév reggelen holtan találták meg Ileana Ion Dumitrache 18 éves Cocorasti községbe való fiatal asszonyt. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a fiatal asszony már hosszabb idő óta állandó viszállyal élt férje rokonaival. A férj rokonainak ösztönzésére el is hagyta az asszonyt és külön költözött tőle. Valószínűnek látszik, hogy az asszony emiatti elkeseredésében öngyilkosságot követett el, de a vizsgálat eddig még nem tudta megállapítani, hogy milyen méreget vetett véget életének.

— TŰZ PUSZTÍTOTT A FŐVÁROSI KÓRHÁZAK PALOTÁJÁBAN. Bukarestből jelentik: Szilveszter éjszakáján kigyulladt a közpórházak palotája, amelyben az elmúlt év utolsó napján is tűz pusztított. A tűz a második emeleten, a bábaasszonyok osztályán keletkezett és rövid idő alatt megsemmisítette az egész padláslakást és a tetőzetet. A kivonult tűzoltók csak megfeszített munkával tudták megakadályozni a tűz tovaterjedését, amely azonban így is jelentős károkat okozott. A vizsgálat megindult a tűz okának kiderítésére.

— Január elsejével öt napilap szűnt meg Csehszlovákiában, közülük a legrégibb cseh napilap is. Prágából jelentik: Január elsejével 5 csehszlovákiai lap szűnt meg megjelenését, többek között a németnyelvű Bohemia, amely már 11 év óta jelent meg, továbbá a Praské Noviny című cseh lap, amely 259 évre tekinthet vissza és amely a legrégibb cseh nyelven megjelenő napilap. Megszűnt Benes lapja, a Prager Presse is és ezenkívül másik két lap is.

— Szépitő tornatanfolyamok a női elmegyógyintézetekben. Londonból jelentik: Az „egészség és szépség” női szövetség szépitő tornatanfolyamokat rendez a női elmegyógyintézetekben. Az oktatók állítása szerint a test- és szépségápolás iránti érdeklődés felébresztése igen kedvező hatást gyakorol az elmebeteg nőkre.

— HELYREÁLLT A TÁVIRO ÉS TELEFONFORGALOM A FŐVÁROSI ÉS CONSTANTIA KÖZÖTT. Bukarestből jelentik: Azoknak a meofeszített munkálatoknak eredményeként, amelyeket a műszaki osztályok a megrongált távíró- és telefonvezetékek helyreállítására érdekében kifejtettek, Bucuresti és Constantia között tegnap helyreállt a telefon- és távíróforgalom. A többi megrongálódott távíró- és telefonvezeték helyreállítására irányuló munkák szorgalmasan folyik.

TESTEZÉS Jugoszlávia visszalép a Középeurópai Kupából!

Helyét valószínűleg Románia fogja megkapni

(BELGRÁD.) A jugoszláv futball vezetői elégedetlenek a KK-bizottság bukaresti döntésével és ezért úgy határozták, hogy visszalépnek az értékes vándordíjért folyó küzdelemből. A döntésről hivatalos jelentést még nem adtak ki, erre előre láthatólag még a hét első felében sor kerül.

Jugoszlávia visszalépésével új helyzet

adódik a KK-ban. Ennek tisztázására a februárban Prágában lezajló KK-közpülés hivatott dönteni. Valószínű azonban, hogy Jugoszlávia helyét valamelyik román csapat fogja megkapni. Így Románia is épű, mint az alapító országok — Olaszország, Magyarország és Csehszlovákia — két csapattal vesz részt az idei KK-ban.

Legyőzte Görögország válogatottját a Ferencváros!

(ATHÉN.) Ferencváros—Görögország 5:3 (1:2). A magyar bajnokságot harmadik portyámerközést a görög válogatott ellen játszotta, amelyet szép játék után győzött le. Az első félidőben a görögök szereztek meg a vezetést Vekelidisz góljaival, amelyre a budapestiek csak Sárosi góljával válaszoltak. Szünet után a Ferencváros döntő fölénybe került s a görög válogatott nem kerülhetett el a vereséget. Sárosi egyenlített, ugyanő rugta a vezető gólt is, majd Jakab és Kemény voltak

eredményesek. A görögök Polgár öngóljával szépítettek. A Ferencváros a görögök legyőzésével szép teljesítményt produkált. A görög válogatott igen jó erőkből áll. Csak nemrégiben győzött a bécsi Rapid felett. A világbajnokság során az európai keleti csoport győztese volt, s mint ilyen került szembe Magyarországgal, amelytől 11:1 arányú súlyos vereséget szenvedett ugyan, a szakértők előtt nagy tetszést aratott fair játékával.

Amerika teniszranglistája. Férfiak: 1. Budge, 2. Riggs, 3. Makó, 4. Wood, 5. Hunt. Hölgyek: 1. Marble, 2. Fabyan, 3. Bundy, 4. Winslow, 5. Wheeler. Férfipáros: 1. Bud de—Makó, 2. Ellison—von Ryan, 3. Hunt—Wood, 4. Harman—Kovács.

Részvétel Románia Európa ökölvívó bajnokságain. Bucurestiből jelentik: Dublinban rendezik meg az 1939. évi ökölvívó bajnokságokat, amelyre eddig több ország nevezett be. Bejelentette részvételét Románia is. Hogy kik fogják képviselni a román színeket a bajnokságokon, annak eldöntésére az ökölvívó szövetség közelebbi válogatóversenyt rendez.

Olasz bajnokság. Liguria—Torino 2:1, Triestina—Novara 0:0, Modena—Bologna 1:1, Juventus—Milan 2:2.

A jövő héten utazik palesztinai portyájára a TMAC. Temesvárról jelentik: A TMAC csapata, amely palesztinai portyára készül, újév napján tartotta utolsó edzését az egyesület tartalékcsoportjával. A túrára indulók kitűnő játékkal 8:1 (4:0) arányban győztek. A csapat egyébként január 11-én indul Palesztinába, ahol 5 mérkőzést játszik, Egyiptomban pedig négy leköött meccse van.

Bázel válogatott—Sparta Prága 3:3 (1:2). Bázelben folyt le a két csapat labdarugó-mérkőzése, amely nagy küzdelem után nem hozott döntést.

Württembergi kerület—Brandenburgi kerület 3:0 (2:0). Berlinben folyt le a két birodalmi kerület labdarugócsapatainak találkozója.

Kattowiciban a Budapesti BTE jégkorongcsapata 2:2 (0:0, 1:2, 1:0) arányú döntetlent vívott a Pogon együttesével. Második mérkőzésén a magyar csapat 3:1 arányban győzött.

Eystont, az autóbességi világrekordert a francia becslétrenddel tüntették ki.

A francia hatóságok megállapítása szerint:

Kreuger Ivar, a gyufakirály nem lett öngyilkos, hanem meggyilkolták

Újlag tárgyalásra kerül a nemzetközi gyufatröszt ügye

(STOCKHOLM.) A Stockholm Extra-bladet arról számol be, hogy a Kreuger gyufakirály napvisszabása családi ügye, amely évekkel ezelőtt az egész világ sajtóját élenken foglalkoztatta, közelebből újlag felszínre került, annak a vizsgálatnak a megállapításai alapján, amelyet Párisban folytattak le. A francia hatóságok megállapítása szerint Ivar Kreuger öngyilkossága, aki, mint ismeretes, néhány évvel ezelőtt egyik szülőházaiban agyonlőtte magát, tulajdonképpen csak inszenzált öngyilkosság

volt, amely azt célozta, hogy téves irányba terelje a nemzetközi gyufatröszt nagyarányú visszaéléseit. A párisi hatóságok feltevése szerint nem látszik teljesen kizártnak az sem, hogy Ivar Kreuger nem önkézzével vetett véget életének, hanem meggyilkolták, hogy a tröszt fejének és vezérigazgatójának láb alól való letételével megnehezítsék a gyufatröszt szervezetében szorososan elkövetett nagyarányú visszaéléseket és szabálytalanságokat.

Súlyos baleset érte dr. Ausch Jenő közismert kolozsvári ügyvédet

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Súlyos baleset érte vasárnap este dr. Ausch Jenő közismert kolozsvári ügyvédet, a jogász társadalom egyik legképzettebb és legértékesebb tagját Ausch Jenő vasárnap este dr. Kiss Mór nyugalmazott egyetemi tanárnál, a kiváló jogásznál volt látogatóban. Este 8 óra körül távozott az egyetemi tanár Eminescu-uccában levő lakásáról, hogy hazatérjen. Az emeleti lépcsőn az egyik fordulónál megcsuszott és elvesztve egyensúlyát, leesett. Az esés olyan szerencsétlen volt, hogy dr. Ausch Jenő ballábszára a boka fölött eltört. A törés rendkívül súlyos, mert az ügyvéd ugynevezett nyílttörési sebet szenvedett. A gyorsan segítségül hívott mentők részéről dr. Florescu mentőorvos részvételével elsősegélyben a szerencsétlenül járt dr. Ausch Jenőt, akit beszállítottak a Park szanatóriumba.

A szanatóriumban dr. Mátyás Mátyás igazgató-főorvos megvizsgálta dr. Ausch Jenőt és megállapította a súlyos sérülést, helyre igazította a tört lábat, melyre gipszkötést alkalmazott. Dr. Ausch Jenő az éjszakát viszonylag nyugodtan töltötte, de kínzó fájdalmai vannak, amelyeket gondos kezelő orvosok igyekeznek csillapítani. Hétfőn reggel dr. Ausch Jenő állapota viszonylag kielégítő volt, de a súlyos lábtörés következtében hosszú ideig kénytelen ágyban és szanatóriumi ápolás alatt maradni.

A baleset az egész városban osztatlan részvételt keltett.

Színház

Hétfő fél 9: A Hölgy hozzám tartozik. (Rendes bérlet 18.)

Kedd fél 9: A hölgy hozzám tartozik. (Negyedszer.)

Szerda fél 9: A hölgy hozzám tartozik. (Ötödször.)

Csütörtök: Hivatalos színházi szünnap. Péntek délután 3: Szo. urfi. (Hetényi Elemér növendékeinek gyermekelőadása, nagyon olcsó helyárakkal.)

Péntek délután 3: Kék róka. (Olcsó helyárakkal.)

Péntek délután 6: Francia szobalány. (Tizenegyszer.)

Péntek este 9: Művészpár. (Fodor László legújabb óriási sikerű vígjátéka. Erényi Böske, Benes Ilona, Paál Magda, Feledy Éva, Mészáros Béla, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, Szabados Árpád stb. a főszerepekben. Premier bérlet 17 sz.)

Szombat délután 3: Duo. (A nagyszerű színű első olcsó helyáras előadása.)

Szombat este 9: Művészpár. (Rendes bérlet 17 sz. Irodalmi bérlet 11 sz.)

Vasárnap délután 3: A rossz asszony. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6: Francia szobalány. (Tizenegyszer.)

Vasárnap este 9: Művészpár. (Harmadszor.)

Hétfő fél 9: Művészpár. (Negyedszer.)

Kedd fél 9: Művészpár. (Ötödször.)

Mozi

SELECT MOZGÓ: Kódos utak... Michelle Morgan, Charles Boyer felfedeztetje (a Méreg-ben partnere) és Jean Gabin. ROYAL MOZGÓ: Újévi műsor: Shirley Temple legújabb filmje: „Tündérlakóasszony.”

RIO MOZGÓ: (volt Munkás Mozgó) Újévi műsorunk: Borneo. (A zöld pokol). Dzsungel dráma. Főszerepben: Martin és Osa Johnson. II. A vörös talár. Az évad legnagyobb slágere. Izgalmas képmű. Főszerepben: Anna Bella és Conrad Veidt. III. Híradó. — Január 6-tól: I. Tarantella. II. Spanyolországi lángokban. Főszerepben: Loretta Young. Helyárak: 12 és 14 plusz 5 lej.

EDISON MOZGÓ: I. A kereszt jegyében. Frederick March, Claudette Colbert, Charles Laughton, Douglas Fairbanks, stb. II. Éjszakai őrárat. Garry Cooper-rel s Rin-Tin-Tin-nel. III. Híradó és Miki Maus. Jön: Tánca születtem. URANIA MOZGÓ: Csavargó király. Francois Villon romantikus életű költő története, fősz.: Ronald Colman, Basil Rathbone, Frances Dee.

CAPITOL MOZGÓ: Ultimátum. 1914. év izgalmas eseményei egy nagyszerű film keretében. A film kiinduló pontja Szarejevo. Fősz.: Dita Parlo és Erich von Stroheim. Műsor előtt Paramount világhíradó.

Apróhirdetések

A legszebben és
legolcsóbban

szőrmebundákat

Veszprémi Sándor

szücsüzlete, Cluj, Reg. Maria 10.

Mindennemű szőrme-alakítást jutányosan eszközünk.

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilláns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Reg. Ferdinand 114. (VT1673)

ADÁS-VÉTEL

ARANYGYÜRÜKET, fogakat és mindennemű ékszer (akár tört állapotban) állandóan veszek. Casa Orologelor, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. (T 1679)

SCHIMBÁSOK figyelmébe! Elsőrendű lovak Hárak-nál kaphatók. Str. Baia Someseni. Telefon: 36-23. (VT1725)

ŐCSKA ruhákat veszek és eladok. Grünfeld, Str. Memorandului 6. (5116)

KERESEK villanygépet házihasználatra. C. Victoriei 25., Hirsch. (N 1421)

ELADÓ zongora, cimbalom, metronom, hárfá, hegedűk stb. 1 pár si-felszerelés olcsó árban. Bucsy hangszerésznél, Strada Regina Maria 30. (N 1417)

MENYASSZONYI és névnapi ajándékokat legolcsóbban mégis csak Kerekes porcellánscarnokában vásárolhat. (T 1675)

FÉRFI cipők mérték után 500 lej, női cipők 460 lej páronként. Hő- és sárcipőt olcsón javítok. Str. Cotita 5. (T 1715)

DOHÁNYTÖZSDE bérbeadó, vagy elárulni tót keresek. Érdeklődni a házimesternél délután 2-3 óra között. Reg. Carol II. 7. szám alatt. (5075)

HÜLGYFODRÁSZÜZLET, kevés házbérral, belvárosban, komplett felszereléssel, modern berendezéssel ELADÓ. Levelet „Betegség miatt” jelígre a kiadóba leadni. (5088)

ŐCSKA ruhákat, télikabátokat veszek és eladok. Házhoz megyek. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (5097)

SZILSKINBUNDA, férfikabát és utazó bunda eladó. Str. Grigorescu 14. (N1398)

ELADÓ városi bunda, alig használt bar na férföltöny magas termetre, szép bélyeg gyűjtemény, nagy rodli és egy korcsolya 38-as cipőre. Str. Ilie Măcelar 7. ajtó 1. (N1396)

ÉTTERMI moslák eladó. Str. Reg. Maria 29. (T1743)

EGY jókarban levő schöberl fotel, ágy, szalonasztal és villanylámpa eladó. Reg. Ferdinand 114. I. em. (5103)

ELADÓ modern diógyökér teleháló. Str. Paris 62. asztalosműhelyben. (5132)

GYAPJUHULLADÉK eladó. Cim: Fabrica de Basmale Schul, Cluj, Str. Sălciâm 27. (5134)

ŐCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizetek, olcsón eladok. Tegyen egy próbát. Str. Memorandului 4. (N1391)

ELADÓ alig használt műkorcsolya 41-es cipővel. Cal. Mar. Foch 58. Szabó. (5)

ORION rádió 3 plusz 1 lámpás eladó. Nemes, Str. Bob 2. (10)

ELADÓ rövid hibátlan női bunda 1300 lej és zsírosbódónok. Str. Maniu 6. félem. 6. (9)

3 plusz 1 Amator rádió keveset használt eladó. Str. Luther 6. (5044)

OLCSÓN eladó asztragan (beszarabiai) bunda nagy termetre. Megtekinthető 2-4. ig. Institutul de Orthopedie Maria Ghita. (N1432)

RADIO 2 plusz 1 lámpás modern, új olcsón eladó. Erd.: 6-9-ig Str. Ciurea 2. bejárat Saguna-uccából. (N1436)

OLCSÓN eladó kombinált piros nagy székény új. Reg. Maria 24. (N1437)

NŐI télikabát eladó. Str. I. Maniu 32. (N1440)

15.000 lejes női barna nutria bunda 5000 lejért és egy betegelő kocsit eladó Nagy-nál. Reg. Carol II. 73. (N1433)

HENCSERT keresek megvételre. Csak tisztát. Str. Duca 3. félem. 4. (N1434)

ÁRAMVONALAS mély gyermekkosci, új olcsón eladó. P. Sion 4. (N1443)

ÁLLAST KERES

INTELLIGENS fiatal özvegy magános urhoz, vagy nőhöz házvezetőnőnek elmenne. Cim a kiadóban. (5114)

3000 versenyző számára épül az olimpiai falu

(HELSINKI.) A finn olimpiai bizottság az 1940. évi olimpiai játékokra hatalmas uszóstadión építést tervez. Két medencéje lesz. Az egyik 50x20 méteres, a másik 20x20 méteres. E fölé építik az ugrótornyot. Az uszóstadión építési költségei meghaladják a 10 és félmillió finn márkát. A stadion befogadóképessége: 8000 ülő- és 4000 állóhely.

Megkezdtek az olimpiai falu építését is. Helsinki Kottby című negyedében építik fel a helsinki olimpiász faluját 3000 versenyző számára. Az olimpiai falut 1941 július 1-től modern kislakásokká alakítják át. Az olimpiai falunak 1940 április elsejére kell elkészülni.

Az olimpiász ideje alatt a finnországi forgalmat Svédországon, elsősorban Stockholm át bonyolítják le, főleg nagyon sűrűn közlekedő repülőjáratokkal. Ugy tervezik, hogy Stockholm és Helsinki között naponta hat repülőgép fog közlekedni, amelyek egyórás időközökben indulnak. Ez azt jelenti, hogy minden órában egy gép indul Stockholmból Helsinkibe és Helsinkiből Stockholmba. A terv szerint a gépek

megállás nélkül teszik meg az utat, ami azt jelenti, hogy Stockholmból két óra alatt Helsinkibe lehet érni.

A finn olimpiai bizottság 1939 július 29-30-án evezős próbaolimpiász rendez. Erre eddig a skandináv államokat és Németországot hívták meg, de tervezik, hogy Magyarország legjobb evezőseit is meghívják.

A finnek különben is elhatározták, hogy nagy mértékben fogják fejleszteni a meglehetősen elhanyagolt finn evezős sportot. Ebből a célból két új evezős egyesületet alapítottak, az egyik neve „Yliappilas Soutajat” a másik „Soutumiehat”.

Szépitőszalon a fegyházban. Newyorkból jelentik: Sutherland Fanny-belle, Kentucky állam női fegyintézetének nemrég kinevezett igazgatónője, szépitőszalont rendezett be a fegyházban a száz női gonosztevő részére, azaz az indokolással, hogy a hiúság örök női ösztönének felébresztése visszaadja az elítéltek életkedvét és a javulás útjára vezeti őket.

FÜZÖNÖVEL társulna 2 szobás szalonnal rendelkező urinő. Válaszok „C. Reg. Ferdinand” jelígre. (5072)

ESSIÁS és reumában szenvedő betegek, ha végleg szabadulni akarnak ezen kínzó és gyötrelmes fájdalmaktól, okvetlen adják le címüket, semmi díjazás nélkül, nyujtok bárkinek felvilágosítást, „Szíveség” jelígre. (5137)

SZABÁSZAT tanítása, Gelch Edit, volt ipariskolai tanárnőnél. Str. Regalá 38. (N1442)

FLVESZETT banna, feketecsiskos bulldog, Dorka nevű. Adódnak 50 lej jutalom. Bucur, Str. Cernăuți 28. (2)

AUTÓ és mindennemű fémtárgyak nikkelezését és kromozását szakszerűen RUDUKÁLT ARON SZANISZLÓ végzi. P. Stefan cel Mare 17-18. Tel.: 13-24. (T1742)

KIADÓ LAKÁS

TELJES ellátást kaphat fiatal tisztviselő, özvegy urinőnél szép, modern lakásban, külön szoba, fürdőszoba, kitűnő házi-koszt. Cim a „Nova”-ban, Str. Memorandului 16. (N 1420)

BUTOROZOTT szoba a központban kiadó, különbejárattal, 2 személynek is. Str. Rațiu 5. földszint. (N1377)

TISZTA nagy szoba kiadó. Str. Subdeal 12. (5035)

EGY szoba konyha kiadó. Str. Axente Sever 27. (4584)

LOCAL pentru prăvălie cu locuință, sau fără, de inchiriat. Str. Reg. Carol II. 150. (4)

KIADÓ 1 és 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel azonnalra, vagy 3 szoba, konyha, verandával február 1-re. Str. Cristea 7. (5131)

EGY szoba, speisszal kiadó. Str. Horea 6. (5133)

BUTOROZOTT szoba fürdőszobával kiadó egy kimondottan urnak, vagy hölgynek, lehet nyugdíjas. Str. Brătianu 2. földszint, jobbra. (5139)

KIADÓ üzlethelyiség a P. M. Viteazul No. 17. szám alatt, az üzlet alatt pince, kézi raktár vízvezetékekkel. (5140)

KIADÓ azonnalra 3 szoba és komfort. P. Cuza voda 7. (7)

KIADÓ, vagy átadó piacon vegyes üzlet. Cim a kiadóban. (11)

SZOLID urinő lakótársnőt keresek központi komfortos lakásba havi 1000 lej. Erd.: Rózsa drogéria pénztáránál. (N1438)

ORVOSI, vagy fogorvosi rendelőnek 2 szoba üresen, vagy butorozva, telefonnal kiadó. Szigeti, Str. N. Iorga 2. I. 10. bejárat II. kapu. Telefon: 22-31. (N1427)

KÖZPONTBAN szállást kaphat szolid zsidó fiatalember, vagy nő központi fűtéssel és fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban. (N1430)

LAKÁST KERES

KERESEK kétszobás, modern lakást. P. Unirii 7. (12)

4-5 SZOBÁS lakást keresek belvárosban. Cim a kiadóban. (5125)

GARAGE-T, vagy esetleg csak fedett helyiséget KERESEK kisebb autó részére. Cal. Reg. Ferdinand 3. udvarban rádiólaboratórium. (5083)

Az angol juhászok bankettje. Rendes évi bankettjüket tartották a wiltshi rei angol juhászok egy malboroughi szálloda elegáns éttermében. Az étlapon birkahús, vöröskáposzta, plumpuding, Malborough-pástétom és sör szerepelt. Érdeklődő újságírók is megjelentek a banketten és némi csodálkozással állapították meg, hogy a juhászok éppen olyan zakót, gallért, nyakkendőt viselnek, mintha a másféle foglalkozású angol gentlemanek, sőt az angol páztorok hagyományos pofaszakállja is hiányzik arcukról. „En nem tudom, az a városi nép mit képzel a mai juhászokról — jelentette ki Tom Swatton 72 éves juhász, aki 15 éves kora óta folytatja ezt a mesterséget. — Nincs mirajtunk semmi különös.” Több egészen fiatal bojtár is résztvett a banketten; legfiatalabb volt köztük a 14 éves Freddie Sandford. Vacsora után a juhászok a mesterség kérdéseit beszéltek meg, majd hangverseny következett. A malboroughi bankettre a gazdák szoktak vacsorajegyet venni juhászaik számára; rendszerint ők szállítják autójukon oda és vissza a juhászokat.

A nyelvtráktot nehézzvízzel gyógyítják. Londonból jelentik: G. Stephens dr. swansea-i orvosnak sikerült nehézzvízbefecskendezéssel nyelvtráktot gyógyítani. A nehézzvizet, melynek hidrogéntartalma a rendesnél tettelesen magasabb, villamosáram segítségével állítják elő a közönséges vízből, melyben 6000:1 arányban található. Stephens dr. többek között egy 60 éves beteget kezel, akinek baja már annyira előrehaladt, hogy nem tudott sem enni, sem beszélni. Egyhavi rendszeres befecskendezés után a beteg meggyógyult.

Harcászati oktató vigjáték. Londonból jelentik: A woodwichi helyőrség kétszáz tisztje előtt nagy sikerrel mutatták be R. Withe harcászati „oktató” vigjátékát a „A képesítő vizsgát”. A másfélóra hosszú tartó háromfelvonásos darab mulattató módon ismerteti a modern gépesített angol hadsereg egy ségeinek szerkezetét, stratégiai és taktikai tudnivalóit. Története törzstiszti képesítő vizsgára készülő tisztiek vizsgatársaságai, akik a vizsga előestéjén az étkezőben elalszanak és azt álmodják, hogy a legfontosabb feleleteket adják a vizsgakérdésekre. Az utolsó felvonás az igazi vizsgát ábrázolja, melyen a jelöltek oktató módon emelik ki megálmodott tévedéseik tanulságait.

Tű szuródott a későn kelő szabó szívébe. Rómából jelentik: Különös baleset történt a Como-tó melletti Pogana városkában Luzzani szabó a szoktnál későbbben kelt fel és futva igyekezett elérni a hajót, amelyen munkahelyére akart utazni. Futás közben elesett, de mindjárt felkelt és még elérte a hajót. Mikor Comoba érkezett, erős fájdalmat érzett a szíve táján. Azonnal a közeli kórházba ment, ahol az átvilágításnál kiderült, hogy tű szuródott a szívébe. A szabón műtétet hajtottak végre; a műtét sikerült, de az orvosok még megfigyelés alatt tartják Luzzanit.

Egy 14 éves fiú nyíllal medvét lőtt. Ottawából jelentik: Egy 14 éves ifu, Lester C. Essif, aki pajtásánál volt látogatásban az Ontario állambeli Moosonee-ben, ijájal és nyíllal egy hatalmas medvét terített le. A fiú James Bayben, egyik szigetecskén vadászgatott, amikor véletlenül hatalmas medvére bukkant. Alig tizenöt méter választotta el a pompásan kifejtett állattól, így habozás nélkül három nyíllal lőtti ki rá. A két első nyilvessző nyíllal találta a medvét, a harmadik a szívébe hatolt. A medve nyolc mázsát nyomott.

A csikágói gyengéd férj. Newyorkból jelentik: Cowen Etel csikágói nő háromhónapos házasságának felbontását kérte azzal az indoklással, hogy 19-ik születésnapján gyengéd férje oly erővel vágta tizenkilencszer hátba, hogy a „felköszöntés” befejeztével nem tudott lábán megállni. A bíróság felbontotta a házasságot a keresethez mel lékelt orvosi látlelet alapján, mely a felperes az „üdvözlés” következtében két hétig nyomta az ágyat.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Január 3, Szerda. Róm. kat.: Genována. Prot.: Benjamin. Ort.: Malakias. Izr.: 12 Teveth.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

LEÁNYKÉRÉS A KRIPTÁBAN

Kérő: Ez a mi családi kriptánk, Anya kisasszony, — nem akar maga is itt nyugodni?

AKINEK NINCS ELVESZTENI-VALÓJA

Egy juhásztor öregedni kezdett.
— Hány esztendősd kelmed? — kérdezik tőle.
— En bizony nem tudom.
— Hogy-hogy? Nem tudja, hány éves?
— Meg szoktam olvasni a birkáimat, megolvasom a pénzemet, mert félek, hogy ellopják, de az éveimet én bizony nem olvasgatom, mert nem kell attól tartanom, hogy elveszítem őket...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó évi december 31-én, szombaton reggeltől 1939. január 7-én, szombaton reggeltől a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Biró, Uniriltér, Apostol, Regele Ferdinand-ut; Palóczy, General Foch-ut; Holicska, Motilor-ut.

— JÓ ÉS OLCÓS BÖRT ÉS TALPÁR. Kozák bőrtüzetben kaphat. Cluj, Plata Mihai Viteazul 15.

— A Kisiparos Szövetségénél tartandó céh gyűlések sorrendje a következő: Kedd, január 3-án este 6 órakor a falpári céh. Szerda, január 4-én este 6 órakor az építőipari céh, este 7 órakor a grafikai ipari céh. Csütörtök, január 5-én este 6 órakor a fémipari és villamosok céhe, este 7 órakor az élelmiszeri ipari céh. Mindezen gyűlések a Szövetség helyiségeiben, Cluj, P. Cuza Vodă 16. II. emelet lesznek megtartva.

Ön köhög

a hűlés következtében? A PUHLMANN TEA megszűnetheti a szaggató köhögést, nyáladékköldőket és csilapítólag hat. Kapható minden gyógyszerárban. Eredeti csomagolásban 144 lej. Gyermkek részére is. Lerakat: „Digitalis, Orastie Abt. 804 A.

— Sándor porosz herceg Drezdában megnősült. Drezdából jelentik: Sándor porosz herceg, a volt német császár unokája, Drezdában nőül vette Weygand Irmagardot.

— Genfi takarékoskodik. Genfből jelentik: A Népszövetség fényűző háztartásában nagyszabású leépítések indulnak meg. A genfi liga takarékoskossági bizottsága az idén Brüsszelben tartotta ülését és a jövő évre előirányzott 32 millió 134.012 frankos költségvetés 20 százalékos csökkentését javasolta az 1940 évre. Ha a népszövetségi tanács ezt a javaslatot elfogadja, akkor a jövő év folyamán 50—60 tisztviselőt bocsátanak el a Népszövetség 170 főnyi tisztviselői karából.

— DR. ROSENTHAL JAKAB rendelőjét áthelyezte P. Mihai Viteazul 8 Röntgen, rövid hullám, quarz diathermia. Telefon 30-83.

— SZATMÁRMEGYE LEGUTÓBBI PIACI ÁRAI: Buza 360—390, rozs 270—275, árpa 360—370, zab 380—390, tengeri 305—310, napraforgó 380—390, let métermázsánként. Tej, zöldség — „mölcs: tej 4—5, tejfel 20—24 lej literenként, házi vaj 90—100, teavaj 100—110 lej kg.-ként, tojás párja 4—5 lej, zöldség csomója 2—4 lej, káposzta 3—5 lej darabonként, piros káposzta 3—5 lej darabonként, torma szálja 2—4 lej szálja 45—50 lej kg.-ként, alma elsőrendű 16—18 lej kg.-ként.

Sicc urfi

Vizkereszt napján, pénteken délelőtt 11 órakor mutatják be Hetényi Elemér növendékei Hetényi legújabb mesejátékát, a Sicc urfit. Csupa móka, csupa tánc ez a mulattató gyermek mesejáték, amelynek főszereplői Sicc urfi, A fekete kandur, Miki egér, Cica-

mica, Fehér cica, Furia varázslónő, Pici a szolgálja, Rózsaszírom hercegnő, az Erdész és Fia stb. Kivülük fellépnek még pompás táncokkal Horváth Eliz táncnő, növendékei közül Glodiss Éva, Miss Margit, Hirsch Edith, Imre Margitka és Daum Valika

A hölgy hozzám tartozik

Szerda estig szerepel a műsoron Pierre Weber remek zenés vigjátéka, amelynek muzsikáját Eisemann Mihály írta. A rendkívül mulatságos, ötletes darab s a kitűnő szereplők élén Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Rajnay

Elly, Báza Éva, Jenei János, Tompa Sándor, Csóka József, Deésy Jenő, Örvössy Géza, Fülöp Sándor, és Csengeri Aladár estéről estére rengeteg derűs percet szereznek a közönségnek.

Fodor László legújabb vigjátéka, a Művészpár Kolozsváron

Fodor László darabjai nemcsak a magyar színpadokon jelentik a legbiztosabb sikert, hanem egész Európában, sőt Amerikában is. Legújabb darabja, a Művészpár, még az Érettségi sikerét is felülmúlja, pedig az Érettségi a világnak ugyszólván minden városában bemutatták és filmalakban is bejárta a világot. A Művészpárt a Vígsház együttese csak most mutatta be, de

már megvásárolták London és New York számára és a Vígsház előkezei sege folytán a mi színházunk minden más színházat megelőzve, máris színre hozhatja a Művészpárt.

Péntek este lesz a Művészpár bemutatója, amely a szerző tökéletes színpadi tudását, nagyserű humorát, éles emberlátását csillogtatja minden mondatában.

— Amerikai emléktárgyvadászok legkapósabb portékája az angol gázárc. Londonból jelentik: Hodsoll rajparancsnok, a belügyminisztérium légvédelmi osztályának főnöke Watfordban mondott beszédében kijelentette, hogy a kormány jogi szakértői mindaddig nem oldották meg a kérdést: ki a válság idején szétosztott gázárcok tulajdonosa? Valaki pillanatnyi felindulásában tűzbe dobta gázárcát és nem sikerült eldönteni, hogy terhelési hátréti kötelezettség. Amerikai emléktárgy-vadászok jelentékeny összegeket fizetnek gázárcért, amelyeket mint az „európai háborús relikviát bizonyítékait” visznek magukkal.

— Megkéselte a rendőrt a duhaj vendég. Nagyszebenből jelentik: Dávid János nagyszebeni Verselor ucca 13. sz. alatti lakos nagy mulatságot rendezett egy korcsmában. A mulatozó vendég botrányt rendezett, amire Ioan Costea szolgálatos rendőr csendre intette. David a figyelmeztetésre a rendőrről támadt és zsebkésével fején megszúrta. A rendőrt súlyos sérülésével a kórházba szállították, a késelő embert pedig letartóztatták és átadták a katonai törvényszéknek.

— Nagyszebeni rendőrségi hírek: A rendőrség a karácsonyi és a szilveszteri ünnepségek előtt nagyszabású razziával tisztította meg a várost a kétes elemektől. A razzia során Dimeni Antal és Ioan Panciu egyéneket, akik katonaszökevények, továbbá Stefan Morgulescu, Ioan Selejan, Dionisie Branzaru, Toma Savu és Mihail Iancu nevű egyéneket, akiknek nem volt bejelentette lakásuk és foglalkozásukat sem tudták igazolni, letartóztatták. A razzia során elfogták Kovács Anna, Radu Valhoarie, Róth Sári, Covachi Ioan és Ion Francisc egyéneket is, akiket átadták az ügyészségnek. — Carolina Iancu és Lina Stan cigányok közismert alakjai a rendőrségnek. A rendőrség éppen akkor fogta el őket, amikor az egyik külvárosi utcában betörtést akartak elkövetni. Letartóztatták és átadták őket az ügyészségnek. — Ismeretlen tettes álkulccsal behatolt Safta Rauch nagyszebeni asszony lakásába, ahonnan két malacot és 10.000 lej értékű kézimunkát lopott el. A rendőrség keresi a tettest. — Az ünnepi forgalomban Petri Róza nagyszebeni asszony táskájából a piacon ismeretlen tettes 3500 lej készpénzt lopott el. A rendőrség bevezette a nyomozást a tettes kézrekerítésére. — Gherman Vasile munkást lopásért távollétében 5 hónapi fegyházbüntetésre ítélte a törvényszék. Az ügyészség körözölevelet adott ki ellene. A rendőrség most letartóztatta Ghermant és átadta az ügyészségnek büntetése kitöltése végett.

— Meghalt Temesvár volt önkéntes tűzoltóparancsnoka. Temesvárról jelentik: Tegnap délután Prager ucca 25. szám alatti lakásán 80 éves korában meghalt Márk József, Temesvár volt önkéntes tűzoltóparancsnoka.

— Dr. Boeriu Ion volt szenátor gyászja. A tordamegyei Arányosbányán elhunyt Boeriu Aurel ny. gör. kel. esperes 86 éves korában. Dr. Boeriu Ion a szenátus volt alelnöke édesapját gyászolja az elhunytban.

— TISZTELETBELI RENDŐRFŐNÖKKÉ NEVEZTEK KI EGY ANGOL ÉNEKESNŐT. Newyorkból jelentik: Gracie Fields népszerű angol énekes színésznő Santa Monica kaliforniai város tisztelhetbeli rendőrfőnökévé nevezték ki. E. S. Gillette, a város polgármestere ünnepélyesen átnyújtotta a művésznőnek „hivatala” aranyjelvényét és a város kulcsának aranyból készült kicsinyített mását.

— A NEMFIZETŐ LAKÓT MÁR A PTOLOMAEUSOK KORÁBAN IS KITEGTE A HÁZIUR. Kairóból jelentik: Gabra tanár, az egyiptomi Field-kutató bizottságának vezetője, a régi Harmopolis helyén a Nilus partján talált Izisz-templom romjai között felfedezte a „Holtak ökmánytárát”, amelynek 90 centiméter hosszú papi-ruszsövegét sikerült teljesen megfejteni. A szöveg a Ptolomaeusok idejéből származó lakbérrendelet, amely szinte a mai időkre emlékeztető részletességgel szabályozza a háziurak és lakók közti viszonyt, a felmondás, lakbérfizetés, lakbérlemelés és kilakoltatás kérdéseit és a háztulajdonos és lakó közti ellentétek elintézését.

— NEM ELÉGÍTETTÉK KI A SABLONOS ÖNGYILKOSSÁGI MÓDSZERREK: VILLAMOSSZÉKBEN VÉGEZTE KI MAGÁT. Csikagóbból jelentik: John Herch életunt rádiótávírási szokatlan módszert eszelt ki öngyilkossági tervének végrehajtására. Lakásán a kivégzéseknél használatos villamos székhez teljesen hasonló készüléket szerkesztett s a halálos ítéletek végrehajtásánál alkalmazott eljárási mód pontos betartásával vetett véget életének.

— HIRTELEN HALÁL. Nagyszebeni tudósítónk jelenti: Mária Cunteanu 50 éves asszony, aki Beiu nevű férfinak volt a felesége és aki a nagyszebeni elmegógyintézetnél teljesített szolgálatot, haza akart utazni új napjára Dobarca községben lakó rokonaihoz. Az asszony ki is ment a nagyszebeni vasúti állomásra, ahol jegyet akart váltani. A pénztár ablakánál az asszony hirtelen rosszul lett, összeesett és mielőtt még orvosi segítség érkezhett volna, meghalt. Hivatalos vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt szívizület hűdés ölte meg és ezért a holttest eltemetésére megadták az engedélyt.

A lengyel és a holland sajtó nagy elismeréssel méltatja II. Károly király öltözéce és Gafencu miniszter külpolitikáját

(VARSO.) Az egész lengyel sajtó első helyen közli Gafencu Grigore Románia új külügyminiszterének a bucurestii rádióban megtartott nagyszabású előadását, amelyben ismertette Románia külpolitikai irányvonalait és álláspontját.

(HÁGA.) A holland sajtó s teljes egészében közli Románia új külügyminiszterének rádióbeszédét és hangsúlyozza, hogy Gafencu beszédéből Románia őszinte békevágya és az építő politikára való törekvés csendül ki. A lapok szerint Gafencu külügyminiszter kinevezése és külpolitikai irányvonala alkalmasnak látszik arra, hogy Románia nemzetközi helyzetét megszilárdítsa és megvalósítsa azokat a külpolitikai célkitűzéseket, elgondolásokat, amelyeknek legfőbb irányítója és szellemi vezére II. Károly Románia dicsőségesen uralkodó királya.

Willer József a kisebbségek helyzetét ismertette Gafencu külügyminiszter előtt

(BUCURESTI) Willer József doktor, volt képviselő december 31-én délelőtt kihallgatáson jelent meg Gafencu Grigore külügyminiszternél, akit üdvözölt külügyminiszterre történt kinevezése alkalmából, majd előterjesztett a romániai magyar kisebbség helyzetéről. A külügyminiszter a régi barátsággal fogadta Willer Józsefet és őszinte érdeklődést mutatott a kisebbségi kérdések iránt. Willer József azzal a benyomással távozott a külügyminisztériumból, hogy Grigore Gafencu külügyminiszter jóindulattal viseltetik a kisebbségek iránt és komolyan óhajta azok függő kérdéseinek rendezését. Willer József néhány konkrét esetben kérte a külügyminiszter támogatását, amit Gafencu Grigore meg is ígért.

— Kárpátalji Ukrajna Ruszinszkó hivatalos neve. Husztból jelentik: A csehszlovák kormány rendeletet adott ki amelynek értelmében Ruszinszkó hivatalos elnevezése „Kárpátalji Ukrajna”, amely önkormányzattal rendelkező állam a csehszlovák köztársaság kötelékében.

— Titokzatos éjjeli támadás. Tordáról jelentik: Néhány nappal ezelőtt a kora reggeli órákban az eléggé elhagyott tordai liget közelében az arrajárók vérbefagyott embert találtak, akit az egész éjjel hulló hó már félig betemetett. Az eszméletlen, több súlyos sebbel borított emberben felismerték Isza Árpád tordai esztergályost. Azonnal beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy súlyos kar- és lábsérüléssel vannak, azonkívül a hóban való fekvés következtében veséje is súlyosan meghűlt. Isza vallomása szerint hazafelé tartott éjjel, amikor váratlanul megtámadták s eszméletét az első ütés után elvesztette, úgy hogy támadói személyeinek kilétéről nem tud semmiféle felvilágosítást adni. A rendőrség bevezette a nyomozást a vakmerő éjjeli támadók kézrekerítése érdekében.

— Tetténért zsebtolvaj. Tordáról jelentik: Kovács Krisztina rovtottmultu zsebtolvajnót abban a pillanatban tartóztatták le a tordai piacon a detektív, amikor a zsebmetszőnő egy gyanútlanul vásároló nő kezításkájában volt már a keze. A rendőrség kihallgatása után átadta az ügyészségnek.

— Agglegényadó Braziliában. Rio de Janeiroból jelentik: Megjelent a családvédelmi törvény, amely kor és jóvedelem szerint emelkedő adókkal sújtja az agglegényeket, valamint a gyermektelen házastársakat. Azokat, akik családjukat elhagyják vagy eltartásáról nem gondoskodnak, súlyos bírsággal és fogsággal büntetik.

Újévi tisztelgés a város-házán és az egyházoknál

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A királyi helytartóságnál nagyszabású fogadás volt újév napján. A vármegye-ház dísztermében Hanzu Alexandru királyi helytartó, Hodor Victor helytartószági vezértitkár és Popovici Valer tárnokmánya állambiztonsági vezérfelügyelő társaságában fogadta az üdvözlő küldötségeket.

A görög keleti és görög katolikus egyházak üdvözlőlevelének tolmácsolása után, Vásárhelyi János ref. püspök, Varga Béla unit. püspök, a rom. kath. egyház képviselője és dr. Weinberger Mózes főrabbi üdvözölték a királyi helytartót, majd br. Bothmer kolozsvári magyar konzul a diplomáciai kar jókívánságait tolmácsolta. Az üdvözlésekre Hanzu tábornok, királyi helytartó ben-sőséges szavakkal mondott köszönetet.

Az újév alkalmával a város tisztviselői testületileg tisztelgtek dr. Bornemisa Sebastian polgármester, valamint Pacala Aurel tábornok és dr. Popa Adam alpolgármesterek előtt. A polgármesterek a városháza dísztermében fogadták a tisztviselői kar tisztelgését, akiknek nevében dr. Baba Trifu delegált főjegyző üdvözölte a polgármestert. Szavaira dr. Bornemisa polgármester válaszolt, beszédében lelkiismeretes munkára buzdította a tisztviselői kart.

Újév napján a magyar egyházak vezetőségénél is fogadás volt. Márton Áron rom. kath. püspököt a plebánia épületében lévő lakásban nagy számban ke-resték fel szerencsekívánatokkal hívték. Vásárhelyi János református és dr. Varga Béla unitárius püspök is fogadást rendeztek, amelyen a magyar társadalom minden rétege képviselve volt.

Még mindig tart Stefanesco Goangă halálúsa

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Stefanesco Goangă, a kolozsvári egyetem rektora még mindig vívódik a halállal. A nagy beteg a ma reggelre virradó éjszakát rendkívül nyugtalanul töltötte. Láza állandóan 39 fok volt és több ízben elvesztette eszméletét. Az orvosok az orvos tapasztalat történetében példátlanul mondják azt a szívósságot, amellyel a rektor szervezete küzd az általános vérmérgezés bomlasztó ere-jével szemben. Csillapító szerekkel igye-keznek a beteg kínzó fájdalmait eny-híteni. Minden jel mellett szól, hogy az agonizáló rektor most már rövidesen megváltja a halál borzalmas szen-vedéséről.

„A hölgy hozzám tartozik“. A kolozsvári Magyar Színház Gróf László kitűnő rendezésében mutatta be Pierre Weber—Harsányi Zolt—Eisemann Mihály rendkívül mulatságos zenés vig-játékát. A három szerző darabja finoman pikáns, de nem izléstelen szelle-messé és remek, perdülő versszövege és az izzig-vérig modern, fülbemászó muzsika emelik az utóbbi idők versze-gény ötletellen alkotásai fölé. A darab összes szereplőiről csak jót monda-tunk. Krémer Mancsi igazi grande da-me volt, Jenei János hódító diplomata, Sándor Stefi kedves szobalány, Tompa Pufi rendkívül mulatságos vámor, Raj-nai Elli mint „fekete párdue“ elsőrendű komika, Báza Éva mint „szőke szé-p-ség“, Fülöp Sándor tökéletes férj, Csen-geri Aladár kitűnő követségi titkár, Örvösy Géza mint „inhaláló“ rendőr-mester nagyszerű, Dészi Jenő remek „Faust“ — rendőrfelügyelő. De a többi szereplők is kitettek magukért és hozzá-járultak az osztatlan sikerhez. Perényi János, Rajnay Sándor, Réthelyi Ödön a tudásuk legjavát nyújtották. Schreiber Alajos kitűnő érzékkel vezényelte a zene-kart. „A hölgy hozzám tartozik“ osz-tatlan tetszést aratott és valószínű, hogy hosszú ideig fog nagysikerrel szerepelni a Magyar Színház műsorán (m. t.)

200.000 zsidó készül kivándorolni Magyarországról

(BUDAPEST.) A Virradat című lap legutóbbi közlése szerint az új zsidó-törvények következtében 200 ezer zsidó vallású magyar állampolgár készül ki-vándorolni az országból. A kivándorlás lebonyolítására országos egyesület szer-veznek, amelynek elnöke: Fixler Zoltán elmondotta, hogy egyelőre 30 ezer zsidó családot akarnak megszervezni a kivándorlásra. Tárgyalásokat fognak

kezdeni a délamerikai argentin kor-mánnyal, hogy ezeket az embereket a köztársaság területén letelepíthessék. A kivándorlók kizárólag földművelésre ré-tegeződnek át. Elmondotta még Fixler, hogy megbeszélést folytat a magyar kormánnyal is abból a célból, hogy anyagi lehetőségeket biztosítson a 30 ezer család kivándoroltatásának leve-zetésére.

Újesztendő első napján is sok dolga volt a rendőrségnek

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Egy öngyilkosság, három közbotrány és három lopási ügy foglalkoztatta a kolozsvári rendőrséget az utóbbi 24 órában.

ÖNGYILKOSSÁG VAGY SZERENCSETLENSÉG

Szombaton este 12 óra tájban a 408 számú gyorsvonat a Dermata börtör közelében elgázolt egy 25—30 év közötti nőt, akit a vonat kerekéi való-sággal darabokra szaggattak. Értesítették a rendőrséget, ahonnan az ügyeletes rendőrtiszt több detektív és a kerületi tisztiorvos kíséretében szállott ki a szerencsétlenség színhelyére. A kiszál-lott bizottság csupán annyit tudott megállapítani, hogy a 30 év körüli ismeretlen asszony piros szövetterbe, fekete bareth-sapkába, fekete hócipőbe volt öltözve, kezén pedig fekete bőrkéztyű volt. A nyitva talált kéztáská-jában semmiféle igazoló okmányokat nem találtak. Így tehát személyazono-ságát eddig még nem sikerült megállapítani. Az sem derült ki, hogy végzetes szerencsétlenségről vagy öngyilkossá-gról lehet-e szó? A kerületi tisztiorvos intézkedésére a tragikus sorsú fiatal-asszony testdarabjait beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe. A meg-döbbenő eset ügyében a rendőrség erélyes nyomozást folytat a személyazo-nosságnak és a tragédia körülményei-nek megállapítására.

KÉSELÉSEK

Szilveszter éjszakáján, illetve reg-gelre virradólag a Iuliu Maniu-ucca egyik vendéglőjében könnyebb termé-szerű késelés történt. Somodi István Pop Julian-uccában lakó székely le-gény valami nőügyből kifolyólag össze-szóalkozott Orosz Sándor legénnyel. A veszekedés hevében Orosz kést rántott és megszúrta Somodi jobb kezét. A ké-selő azután nyomtalanul eltűnt. Sze-rencse, hogy Somodi csak könnyebb

természetű szurást szenvedett, úgy, hogy bunvádi feljelentést nem is tett támadója ellen.

A második késelés tegnap déltájban játszódott le a Clemenceau-uccában, ahol Nagy Dénes volt az áldozat, akit egy Olasz Ferenc nevű haragosa táma-dott meg ittas állapotban a fején és nyakán több helyen megszúrta. Nagy Dénes támadója szintén eltűnt. A sulyo-san megsérült Nagy Dénest a kiszál-lott mentők bevitték a sebészeti klini-kára, ahol gondos ápolás alá vették. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A harmadik botrány a Cicio Pop-ucca 163. szám alatti ház udvarán történt. Tegnap este Tóth Józsefné meg-jelent a rendőrkveszturán és bunvádi feljelentést tett egy Sós Mihály nevű férfi ellen, magánlakásért és halálos fenyegetés címén. Az ügyeletes rendőrtiszt bekísértette a kvesturára a felje-lentett Sós Mihályt. A kihallgatások lefolytatások céljából és ezek során Sónál revolvert és kést találtak. Az ügyben a kihallgatások folynak.

LOPÁSOK

Dr. Fischer Tivadar telefonon beje-lentette a rendőrségnek, hogy tegnap délután a család távollétében ismeret-len tettesek betörték az I. G. Duca-ucca 3. szám alatti lakásában, ahonnan nagy értékű ékszereket vittek el. Ugyancsak a tegnapi nap folyamán Lázár Sándor Mihai Viteazul-tér 36. szám alatti ke-reskedő lakásába hatoltak be titokzatos egyének álkulccsal, ahonnan 1760 lej készpénzt és értékes holmikat vittek el. Míg a harmadik lopás az egyik moz-gószínházban történt. Ismeretlen zseb-tolvaj kilopott Asztalos István Cuza Voda 8. szám alatti lakos zsebéből 1800 lej készpénzt a mozi előcsarnokában. A rendőrség bünyügyi osztálya mind a há-rom lopás ügyében erélyes nyomozást indított.

Megsemmisítik a szlovenszkói népszámlálás eredményét

Bethlen István feltűnést keltő újévi cikke — Jugoszláv — magyar egyezség lehetősége — Korzika várja Daladiert

(POZSONY.) Január első napján tud valemőleg váratlanul elrendelt népszám-lálást tartottak Szlovenszkóban. Jel-lentő a népszámlálás lebonyolításának módszerére, hogy az adatokat nem a felek, hanem a népszámlálóbiztosok vezették be a rovatokba. Természetes, hogy a saját szájukra szerint, ezért úgy a német, mint a magyar kisebbségek sorában igen nagy az elégedetle-ség. Karmasin, a csehszlovákiai néme-tek vezetője táviratot intézett Tisohoz, a szlovák kormány elnökéhez, tiltakoz-va az eljárás ellen. Beavatottak szerint a súlyos panaszokra való tekintettel a szlovák kormány meg fogja semmisi-teni a váratlan népszámlálást és új intézkedéseket fog elrendelni.

BULGÁRIA JÖLÉTE ÉS BIZ-TONSÁGA

(SZÓFIA.) Az újév alkalmából nagy ünnepek voltak a katonai körben. A hadsereg vezetői és a király is meg-jelentek és számos felszólalás hangzott el. Az ünnepek után Kiosseivanoff

miniszterelnök rádiószózatot intézett a kőlgár néphez. Ismertette az elmúlt esztendő politikai és gazdasági esemé-nyeit, amelyek közül különösen az országgyűlés összehívásának és a szlo-vákiai egyezménynek jelentőségét méltatta. A továbbiak során hangsúlyozta, hogy a békét újabb viharfelhők fenye-getik. Ezzel szemben a bolgár nép egvetemes összefogása biztosíthatja csak Bulgária jólétét és biztonságát.

JAPÁN ÚJABB HATMILLIÁR-DOS HADIHITELT KÉRT

(TOKIO.) Ikeda japán pénzügyi-miniszter újesztendő napján mondott be-szédében bejelentette, hogy a kormány újabb hatmilliárd yen hitelt kér a kínai háború továbbvitele céljaira. A pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy az ország nagy nehézségekkel küzd, de meg van a remény rá, hogy a jövő ked-vezően fog alakulni.

JUGOSZLÁV-MAGYAR MEG-EGYEZÉS KÉSZÜL

(LEIBACH.) A Sloveneci című szlo-

vén lap híradása szerint Ciano olasz külügyminiszter és a magyar vendégek bélyei vadászata során valószínűleg sor kerül egy jugoszláv-magyar egyez-mény meg tárgyalására is. Jugoszlávia és Magyarország között egyre inkább kimélyülnek a gazdasági és politikai kapcsolatok és a felek mellett szólnak, hogy a két ország tartós barátságot köt egymással.

BETHLEN ISTVÁN SZENZÁ-CIÓS CIKKE

(BUDAPEST.) Bethlen István volt magyar miniszterelnök szenzációs ve-zércikket írt a Pesti Napló újesztendei számába. Többek között leszögezte, hogy a magyar közvélemény szívesen csatlódott a németek magyar barátságá-ban. Különösen fájdalmas volt e tekin-tetben az a tény, hogy Németország megszállotta Pozsonyt, Ligetfalut, Dé-vényt és más szintisza magyar falva-kat. Ezenkívül a ruszin-kérdésben is elgáncsolta a magyar terveket. A ma-gyar nép a világháború során és azután is óriási szolgálatokat tett a német nemzetnek. Ezekkel kapcsolatban rop-pant áldozatokat is hozott. Egszöval mindenképen bebizonyította hűségét a nagy német birodalommal szemben. Az elmúlt esztendő során éppen a német barátságra való tekintettel nem egy-szer elmulasztotta a Duna-medencében kialakuló lehetőségek felhasználását a maga javára. Ezzel elősegítette Ausztria és a szudéta-vidék bekebelezését és gazdasági téren is mindenképpen a né-metek kezére járt. Ennek ellenében joggal remélhette, hogy a német kor-mányzat barátságosabb magatartást fog a magyar érdekekkel szemben tanu-sítani. Csak hogy Németország az ukrán-kérdés felvetésével olyan helyzetet te-remtett, amely könnyen veszedelmet zudithat a magyarságra. Az ukrán-ké-rdés tört jelent Oroszország felé, de ki-biztosítja azt, hogy ez a tör nem for-dul-e visszafelé. Érthetetlen tehát, hogy a mamarság részéről az elmúlt 25 esztendő során tanúsított áldozatokat cseh szimpátiák kedvéért így honorál-ják. Feltételezhető azonban, hogy jogos aggodalmakra a felelős német ténye-zők felfigyelnek és férfiasan orvosolni fogják sérelmeinket. A német birodalomnak sem lehet érdeke, hogy Magyar országot életlehetőségeinek kiélésében gátolja és megakadályozza. Nem szabad elkövetniök azt a hibát, amit a Habs-burgok 400 éves uralmuk alatt Magyar-országgal és a magyar néppel szemben elkövettek. Mindezek kihangsúlyozásá-val reméljük, hogy a német birodalom mégis csak számol az adott hellyzettel és kellő értéke szerint fogja honorálni a magyar nép áldozatait.

Bethlen István cikke országszerte óriási feltűnést keltett.

AJACCIO VÁRJA DALADIERT

(AJACCIO.) Korzika fővárosának egész lakossága nagy ünnepélyességgel készült Daladiert francia miniszterelnök fogadtatására. A város egész uccáit és középületeit fellebegtették virágokkal díszítették fel. A lakosság nagy lelke-sedéssel várja a francia miniszterelnök megérkezését.

Zárlatot rendeltek el a Romano-Americano Bank egész vagyonára

(BUCURESTI.) Annak a nagyszabású devizacsempészésnek ügyében, amelyet Chisinauban lepleztek le széles körben folytatják a vizsgálatot. Az illovi tör-vényszék vizsgálóbírója kihallgatás vé-gelt maga elé idézte Atanasiu bankgaz-gatót, a Romano-Amerikana Bank ve-zetőjét. A kihallgatás adataiból a vizs-gálóbíró megállapította, hogy a pénz-intézet ötmillió lejlel károsította meg a Román Nemzeti Bankot, miért is a vizsgálóbíró elrendelte a bünyügyi zárlatot a bank egész vagyonára, hogy az okozott kár megtérítése ily módon bi-ztosított legyen.

A Nemzeti Ujjászületés Frontja nagy lelkesedéssel tartotta meg ötteniai gyűlését

Argetoianu királyi tanácsos és Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter ismertették a nemzeti megújulás munkatervét

(CRAIOVA.) A Nemzeti Ujjászületés Frontjának Kolozsváron megtartott nagyszerű szervezkedő gyűlésével egyidejűleg tartották meg Oltenia fővárosában is az új párt szervezkedő gyűlését. A tartomány lakossága tömegesen csatlakozott a Nemzeti Ujjászületés Frontja mozgalmához és a nagygyűlés lelkes visszhangja volt az alapítók részéről intézett felhívásnak.

Argetoianu Constantiu királyi tanácsos elnökölt a nagyszabású ülésen, amelyen megjelent Ghelmegeanu közlekedésügyi és közlekedésügyi miniszter, Valcovici professzor és még számosan az ország közéleti előkelőségei közül. A nagygyűlést Argetoianu királyi tanácsos nyitotta meg.

— Országunk nehéz pillanatokat él át — mondotta többek között. — Az erjedés és alakulás pillanatát. Szétszakadtak a fegyverek és a rend gátjai és a román fajtól idegen titokzatosság ösztönzésére zavaros eszméktől vezetett csoportok meg kísérelték magukhoz ragadni az irányító hatalmat. Ez a válság nemzeti védelmünket nem találta abban az állapotban, amelyben lennie kellene, de a Mindenható megadja nekünk az időt és a lehetőséget, hogy pótoljuk a hiányokat.

Nemzeti téren a jelenlegi kormány új irányt követ a román ifjúság nevelésében és elhelyezésében, az állam és a magánvállalatok kapcsolataiban. Az iskolai képzés új keretét teremtettk meg az ifjúság számára, amely így a legjobban felfegyverzett lesz az összes gyakorlati tevékenységben a harcra, hogy ne maradjon a kérvényező régi helyzetében az állam hivatalában és költségvetésében. A dolgozni akaró komoly ifjúság útjait mindenütt szélesre látták. Az egyes szabad foglalkozásokban még észlelhető nehézségek ellenére Románia nem ismeri a szellemi munkanélküliség fájdalmas látványát. Az ország ipari, kereskedelmi és tisztviselői céhekbe szervezkedtek, amely lehetővé teszi a szakmai hivatás gyakorlásának ellenőrzését és a hamis oklevéllel vagy keltező képzéssel nem rendelkezőknek a szakmába való behatolását. A zsidókérdést a kormány a helyes megoldás felé irányította és nemzeti, valamint nemzetközi mozgalom fogja lehetővé tenni, hogy a román elem sok működési területen a jövőben könnyebben érvényesülhessen.

Szociális téren a kormány megfelelő feltételeket teremthet a falvakban és a városokban a román munka számára. Nagyszabású közmunkákat valósított meg, utakat, gabonarakarát, vasut-vonalakat építtetett a jelentős értékű helyi munkások kivételével. A helyi piacok napjára fizetett falusi munkások megfelelő foglalkoztatást találtak ezeknél a munkálatoknál. A falusi munkanélküliség teljesen megszűnt, sőt gyakran a munkákész hiánya volt észlelhető. Az állam

részéről végrehajtott közmunkáknál kifizetett milliók felvirágoztatták a gazdasági életet a falvakban, a földnélküli, közmunkások legszegényebbjei szociális helyzetén és megélhetési lehetőségein segítettek ezzel jelentősen. A városokban a munkások, iparosok és magántisztviselők a korszerű törvényekkel megfelelő védelmet kaptak minden életjogukban.

Argetoianu elnök ezután részletesen ismertette azt a munkatervet, amelyet a Nemzeti Ujjászületés Frontja II. Károly király Öfelségének legfőbb irányítása, mellett megvalósítani óhajt

és hangsúlyozta, hogy minden jóállás állampolgárnak kötelessége az Uralkodót ebben a nemes munkájában teljes erejével támogatni. Nagyszabású és nagyhatású beszédét így fejezte be:

— Eljen és virágozzék a Nemzeti Ujjászületés Egységes Frontja! Eljen Nagyrománia! Eljen a mi drága Olteniánk!

Argetoianu beszédét többször félbeszakította az Uralkodót, az új politikai szervezkedés megalapítóit és a szónokot ünneplő lelkes éljenzés.

Miért bukott meg a régi politikai rendszer?

Ghelmegeanu Mihail közlekedésügyi és munkaügyi miniszter volt a következő szónok, aki megállapította, hogy a konszolidáció és általános rendteremtés érdekében megindított mozgalom új korszaka az ország történetének.

A februárban végleg lezárult politikai rendszer — mondotta Ghelmegeanu miniszter — megbukott a maga és irányítóinak gyengeségén, mert akik akkor állottak az ország élén, gyengék voltak ahhoz, hogy határozzanak és cselekedjenek.

A Nemzeti Ujjászületés Frontja felhív minden egyes állampolgárt, hogy a közügyek helyes elrendezését nyerjenek az országban. Románia a világ egyik leggazdagabb országa, amely bőséges gazdagságával idegen nemzetek étvágát is felkeltette. Miért történik mégis, hogy a középosztály polgárainak élete országunkban majdnem egyenlő a nyomorral? Vajon azért, mert megfelelő képesség nélkül valók? Nem hiszt, hogy helytálló volna ez a rágalom. Jól ismerjük a földműves józanságát, mértékletességét és emberségét, ügyességét pedig még a nyu-

gati nemzetek fia is megcsodálják, akik bámulva tapasztalhatták, milyen hamar tanulja meg a román katona a legbonyolultabb modern fegyverek kezelését is.

Méltatta II. Károly király Öfelségének a Nemzeti Ujjászületés Frontja megszervezése és munkatervének kidolgozása körül szerzett érdemeit és hangoztatta, hogy ehhez a mozgalomhoz mindenkinek csatlakoznia kell, aki valóban és őszintén szolgálni akarja az ország haladását.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának munkatervét fontosságát méltatta beszédében Valcovici professzor, volt miniszter is, míg a következő szónok, I. Damian földműves, Oltenia tántoríthatatlan hűségéről biztosította az Uralkodót és a kormányt.

Ezután felolvasták a Gorj- és Dolj-megyei volt liberális pártok csatlakozó nyilatkozatait is, majd ünnepélyes határozati javaslatban kimondták a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megalakulását és azt-hódoló táviratban közölték II. Károly király Öfelségével.

Betörő lett Shakespeare egyik leszármazottja

(LONDON.) Stratford környékén még ma is él néhány család, amely büszkén vallja, hogy ősei rokonságban állottak Stratford-on-Avon nagy fiával William Shakespeareal. Shakespeareig vezetik vissza családfájukat a Hart-ok is. A stratfordi templomban, amelynek kriptájában pihennek Shakespeare földi maradványai, van egy emléktábla, amely megemlékezik bizonyos George Hartról. George Hart sógorsági viszonyba került a nagy költővel: Shakespeare nővérét, Joant vette el feleségül. A Shakespeare-rel rokonságot tartó Hart-családot most nagy szegényen érte: Wilfred George Hart 36 éves autószerelő,

akinek ereiben állítólag szintén Shakespeare-vér csergedez, betörésre vete-medett, de tettenérték és még ott a helyszínen agyonlőtték.

A Shakespeare-ivadékok között, mondják, mindig akadt egy-kettő, akiket vad, romboló szenvedély jellemzett. Ezek közé tartozott Wilfred George Hart is. Az autószerelő, akinek viselt dolgait egyébként még a további nyomozás fogja tisztázni, betört a Staffordshire kerületben levő Goxal község egyik házába, ahol özvegy Harriet Winnillné, egy 70 éves asszony lakott a fiával, a 28 éves Jach-kel. Winnillné fiával együtt látogatóban volt valahol a faluban és amikor hazatért, megdöbbenve látta, hogy hálószobája fel van dülva. A szekrény előtt egy férfi állt és villanylámpájával világitott be az egyik fiókba. Még nagyobb volt megdöbbenése, amikor a betörőben Wilfred Hartot, az egyik Shakespeare-ivadékok ismerte fel. Az erős, egészséges, harcias temperamentumu öregasszony nem ijedt meg és egyenesen a betörő felé tartott. Hart dühösen szembefordult vele, olyan mozdulatot tett, mintha revolvért akarna előrántani, mire Winnillné botjával a betörő fejére sújtott. A betörő felkapott egy piszkavasat és azzal támadt az öregasszonyra. Hart háromszor-négyszer megütötte Winnillnét. Az öregasszony erőlyesen védekezett és a betörő hátán darabokra törte a botját. Ekkor Hart nekirontott, torkonragadta és az ávrataszította, aztán szembefordult Winnillné fiával. Amikor a fiu arcát elborította a vér, Winnillné odakiáltott neki:

— Lődd le, Jack, különben ő végez velünk!

Jack engedelmeskedett a parancsoknak és revolverével közvetlen közelből a betörőre lőtt, aki vértől borítva vágódott el a padlón. Winnillné felkapott egy asztalkendőt és bekötözte a betörő sebeit, amelyekből ömlött a vér. Az

autószerelő elhaló hangon mondotta:

— Bocssánnak meg. Ne hívják a rendőrséget, nem akarom, hogy anyám megtudja a dolgot.

Néhány perc múlva elvesztette eszméletét. Az orvos, akit elhívtak, kórházba szállította, ahol anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt.

Ebben az ügyben most tartották meg a vizsgálati tárgyalást. A tárgyaláson megállapították, hogy Jack Winnill jogos önvédelemből használta fegyverét és vele szemben megszüntettek minden további eljárást. A tárgyalás végén az elnöklő bíró nagyon megdicsérte a 70 éves Winnillnét bátor magatartásáért.

Egyiptom szociális problémái

Az Egyiptomban most megjelent új katolikus folyóirat, a „Le rayon d’Egypte” első számában foglalkozik Egyiptom égető szociális problémáival és katolikus szempontból éves bírálatot gyakorol az uralkodó állapotokkal szemben.

Egyiptom gazdasági szempontból a virágzó államok közé tartozik. 33 millió font aranytartalékja van, amely állandóan emelkedik. Költségvetése soha nem passzív és a piaci viszonyok igen jók. Ennek ellenére a szociális állapotok sokkal rosszabbak, mint a világ bármelyik más országában. A gazdasági nyereség mindeddig ugyszólván kizárólag a vállalkozóknak és a földbirtokosoknak hasznát szolgálta. Az emelkedő ipari termelés, ipari proletariátust hozott létre, amely az elképzelhető legnyomorúságosabb viszonyok között él. Mint Raffael Naggor

Egyiptom nagy katolikus vezére a legutóbb közölte az egyiptomi lakosság három rétegben tagozódik, amelyeknek érdekei homlokegyenest ellenkeznek egymással. A legfelsőbbet képezik a gazdagok, akik többnyire a parasztság rovására élnek, azután jön egy középosztály, amelyeket a tisztviselők és alkalmazottak alkotnak, míg a többiek, mindenekelőtt a parasztok, de a munkások is nyomorúságos állapotok között tengődnek. Ennek az általános nyomornak okozói főként a politikai pártok harcai, amelyek a legényesebb kérdéseket megoldatlanul hagyják. A legrosszabb viszonyok között élnek a mezőgazdasági munkások: a fellahok. Lakásuk, amelyeket az állatokkal és a mezőgazdasági eszközökkel kénytelenek megosztani, a piszoktól ragadnak. Amit kezük munkájával nagy keservesen előtűdnak teremteni, alig elégséges ahhoz, hogy a pusztá életüket fenntartsák. A mezőgazdasági adósságren-dezési akció csak a nagybirtokosoknak javára szolgál és a fellahok rosszabb helyzetben vannak, mint egy közérzőkori jobbág. Bár vannak törvények a ki-zsákmányolás ellen, ezeket a törvényeket azonban nem gyakorolják. A bíróságoknak az antiszociális vállalkozókkal szembeni elnézése egyenesen bü-nös. Az iparban magától értetődőnek számít, hogy 12 éves gyermekek és asszonyok, a legnehezebb éjszakai munkát kénytelenek végezni és nincsen pihenő napjuk és mindezért a legmimálisabb bért kapják. 1930. óta fenn áll ugyan egy munkaügyi hivatal és amikor a nemzetközi munkaügyi hivatal jelenlegi igazgatója, Butler, 1932-ben egyiptomi utazása után le-sújtó véleményt gyakorolt az ottani uralkodó állapotokról, hoztak bizonyos védelmi törvényeket. Ezek azonban még teljesen elégtelenek.

Katolikus oldalról most a legerélyesebben követelik, hogy a szegény néprétegeknek anyagi, erkölcsi és való-lási tekintetben a legsűrűsebben segít-ségére siessenek. Az egyiptomi kato-likus szervezetek egész sora állt már is a szociális reformmozgalom zolgálatába.

— 1400 színnel festik magukat az amerikai nők. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok vegyszeti ellenőrző tanácsának szepitöszér osztálya megál-lapította, hogy az amerikai nők 1400 különféle színnel és árnyalattal festik arcukat.

Ruháit ne féltse,

MERT
megbízható

CZINK-GYAR

TELEFON • VEGYTISZTÍTÁSA
30-35. • ÉS RUHAFESTÉSE

R. LAROUX
REGÉNYE:TROPUSI
KALAND

(32)

— Hová viszel? ... — riadt a lány.
— El Tigro, a sejk, vár benneteket.
— Váltásdíjat kaphatsz értünk...
A benszült mosolygott.
— A váltásdíjat később is megkapom... a sejk pedig arannyal fizet...
Ebben a pillanatban valahonnan nagyon messziről zürzavaros lármá és lövések dőreje hangzott át a falon keresztül. A szomáli gyanakodva felfigyelt:
— Mi történt?

Betsy Meredith mindenbe beletörődő nyugalma pillanat alatt semmivé lett; felegyenesedett, szinte ujjászületett s csaknem kacagva sikoltotta a szakállas arcába:

— A légió!... Értünk vannak itt... megszabadultunk.

A szomáli intett az öregasszonynak és kirohant a szobából.

A lármá egyre hangosabb lett. Már négy-öt különböző kaliberű revolver csattogott. Betsy Meredith azt vette észre, hogy tucatnyi burnuszos alak ront a szobába. Mielőtt a védekezésre még csak gondolhatott volna, rárohantak s a következő pillanatban már összekötözve, betömött szájjal cipelték végig folyosókon, pincékben, sikátorokon és elhagyott uccákon keresztül az ismeretlen végzet felé.

A következő huszonnégy órában Betsy Meredith többet fektült ájultan, mint eszméletlenül; amikor rövid időre néha magához tért, imbolygó eget látott maga felett s ebből tudta, hogy öszvérhátra kötözve hurcolják az ismeretlen világágrés belseje felé. Abból, hogy köteleiket egy pillanatra sem lazították meg, arra következtetett, hogy elrablójának sietős az útjuk, mert valószínűleg üldözik őket.

Másnap hajnalban rövid pihenő után azonban már feloldozott kezekkel kötötték egy teve nyergéhez s amikor körülnézett, napfényben szikrázó körengeteget látott maga körül. A fiatal lánynak fogalma sem volt arról, hogy a Szahara rejtett karavánutjain járnak; gyermekes képzeletében a sivatag mint sík, vigasztalan homoktengere élt s a kopár sziklákban még akkor sem ismerte volna fel a Szaharát, ha erre valamelyik benszült figyelmeseztette volna.

Később sem emlékezett arra, hogy hány napig tartott a borzalmas út; csupán arra emlékezett, hogy egyik alkonyat táján a sziklák között burnuszos harcosok robogtak eléjük s a benszültök alatt nem tévők, hanem ideges, pompás járásu paripák táncoltak. Az út innen kezdve meredeken lejtett s a sziklák egyhangú sorát kisebb-nagyobb odúk sötétül szájai tarkították. Végül is megállt a karaván egy boltívesre épített sziklabejárat előtt. Betsy-t két izmos kar leemelte a nyeregből. Hosszu sötét folyosón vezették végig, majd kiszélesedő termek során jártak s Betsy végül félmélyos szobában találta magát, amelynek enyhe hűvössége bárszonyosan simogatta a perzselő napfény után.

Valahonnan fiatal ayah került elő s kézmozdulatokkal maga után hívta a lányt. Ujra sötét folyosók következtek s Betsy csodálkozva tapasztalta, hogy valóságos földalatti palotába jutott.

A folyosó sorát néha lépcsők és termek szakították meg, de mindenütt, amerre jártak, lépten-nyomon fegyveres alakokba botlottak, akik a földön ülve kockáztak vagy csoportokba verődve beszélgettek.

Az ayah végül is megnyitott egy ajtót, már stílusban épült, ragyogó mozaikkal díszített alacsony terembe jutottak, amelynek közepén fürdőmedence állt. A falak körül alacsony kerevetek és apró asztalkák sorakoztak. Körülöttük lefátyolozott arcú nők heverték s voltak közöttük olyanok is, akik férfimódra ülve párnáikon egykedvű arccal a nargilé hosszú csövét szívták.

(Folytatása következik)

Egy régi kincskereső
vallomásaiból

Mit mondanak a régi írások?

(CLUJ—KOLOZSVÁR) Egyik legutóbbi számunkban közöltük Losonczy János kolozsvári ismert zenésznek megemlékezéseit, aki a Kolozsvár határában végezett régi kincskutatásokról beszélt és többek között arról, hogy idevonatkozó értékes történeti feljegyzések is vannak. Ezek egyikét dr. Hermann Antal közölte 1895-ben az „Erdély” c. lap hasábjain — maga az eredeti okmány azonban eltűnt.

Ebben az írásban az állt, hogy 1597-ben Báthory István a Jézus Társaság-beli Atyáknak adományozta a kolozsmonostori apátságot illetve annak romjait, miután azt 1240-ben a tatárjárás feldúlta és Benedek-telkével együtt elpusztította. (Praedium Benedictorum).

A falu az apátság tartozéka volt három malommal, sertés- és juhgazdasággal. Annak közepén volt egy klastrom, ahonnan kiindulva a Szénegető északi csucsán Kálvária volt 14 stációval, amit az öreg fákba vágott még most is látható keresztetek tanúsítanak. A történelem szerint az ott talált 65 barátot a tatárok mind leölték míg 120 szláv rab szolgát magukkal hurcoltak. A megmaradt szolgák pedig a mai Tóttelkét alapították. Már 1310-ben léteztek a Dealul Signiton, azaz Szénegetőn üve-nevezett ormenta vácórum et hubila, azaz tehéncsordák és pásztorlakok. 1465-ben hat ilyen szótana (esztena) volt. Mátyás király uralkodása alatt a Gáliser (Gálcsere) keleti lejtőjén hatalmas disznócsordák legelésztek. A hat sertésmajornak (grex suillus et sagina suaria) későbbi sorsa ismeretlen, mert Mátyás király halála után a Benedek-rendet feloszlatták és az apátságból koronabirtok lett, a Deal Gorbion öt stabula pastprum et oviliumról emlékeznek meg az egykori írások. Ebben az időben, körülbelül 1500 körül épült a görög keleti templom a Plecska és a Gorbó patakok összefolyásánál, amelyet azonban 1660-ban a II. Rákóczi Györgyöt a Zaöld sapkánál megverő törökök leromboltak.

A Benedek-rendiek — úgy látszik — valami okból nem lehettek rokonszenvesek a falusiak előtt, mert az írás szerint 1465-ben Péter anáttal együtt Comes Bozny Joannes vojvoda kivégeztet te őket és a klastromerődöt lerombolta. A nyolc szerzetest maga a vajda kihozatta olyan sikerrel, hogy azok már nem bírták kiállani a kínokat és elárulták a kincs rejtékhelyét. Tehát már 1465-ben kifosztották mindkét erődöt.

Egy kis történelem

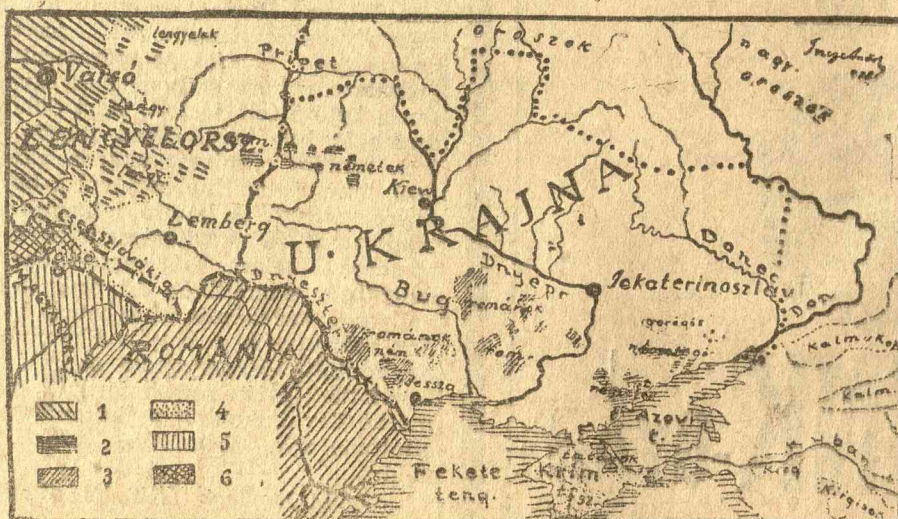
E helyen a tárgytól kissé eltérünk és visszavezetjük az olvasót a történelem mesgyéjén a római uralomig. Amikor Trajan a dákokat leverte, elfoglalta

a várakat is. A dákok kezdték meg először az Aurum, az aranybányavidék kitermelését és ennek védelmére erőd-sorozatot építettek az északra támadó barbárok ellen. Miután Traján ott támadta meg őket, ahol nem várták, azaz délen, az egész munka hiabavalónak bizonyult és Sarmizegethuza elfoglalásával az egész Aurum a rómaiak kezébe került. A Trajant követő Hadrianus ezeket a várakat kiépítette és ő — vagy már a dákok korábban a kőzetbe földalatti helyiségeket vágattak, amelyeknek több tárnaszerű kijáratuk is volt. A Dealul Signito keleti oldalán levő erődítménynek köveit elhordották és ezért nevezik tévesen azt kőbányának de a föld alatti sziklaüreg a kifutó tárnakkal együtt most is megvan. Ilyet négyet találtak meg. Jellemző a kincskeresők naivitására, hogy az egyik tárnát kettévágták és nem vették észre, hogy el van falazva és ahelyett, hogy oldalba ástak volna, tovább ástak lefelé a kőzetbe.

Az 1500. év után nem volt többé kolostor, hanem magán uradalmi kastély, amint az 1703-beli császári pátenst nevezi: „Benediktiner-s Gehöft”. A romokból építettek két grenariumot, öt istállót a pullus equinusoknak, mert a lovakat a várban tartották. A 16. század elején tehát még meg volt a templom, mellette temető és mintegy 100 bécsi ölnyire, a Dealul Dealul Signito északnyugati lejtőjén, a 497. mértani pont táján, az erdő szélén állott egy nagy kereszt, a Golgotha. Ide zárandokolt Benedektelke népe Nagypénteken. Itt van továbbá az egyik betömött tárna bejárata is. Hogy mikor pusztult el a kereszt, nem tudjuk megállapítani. 1800-ban már semmi nyoma sincs és eltűnt a két téglavető is és csak a mészegítő kemence nyomait találjuk meg. Ezek már szerepelnek az 1556—61-ig tartott secularizációs lajstromban is, a lakosság használja, de annak ellenében bizonyos számú téglát kell készítenie Kolozsvárnak. A hely neve Lateraria volt.

Az 1852-től 1660-ig tartó jezsuita uralomról kevés adatunk van, csak annyit tudunk, hogy Bocskay István kiűzte őket és Bethlen Gábor mint fejedelmi javakat többeknek szétosztotta a vagyonukat. Az 1709-től 1772-ig tartó újabb jezsuita-uralom a Kolozsmonostor faluban egy kis templommal kombinált klastromot épített, ahol tanítottak. (Itt tanult állítólag Pázmány Péter is). Ez most is meg van a Gazdasági Akadémia tulajdonában. Itt lakott ebben az épületben sokáig dr. Péter Béla is.

A jezsuitákat II. József császár 1773-ban kiűzte.

AZ UKRÁN NÉP ELTERJEDÉSE. A világpolitikában újabban felmerült egy nagy ukrán nemzeti állam gondolata. Bemutatjuk olvasóinknak az ukránok által lakott területeket. (Térképünkön fehérén hagyjuk.) A többi, a térképen szereplő nemzetiség: 1. lengyelek, 2. németek, 3. románok, 4. tatárok, 5. magyarok, 6. tótok. A mai Ukrajna, mint szovjet tartomány, Oroszország felé eső határait pontozott vonal jelzi.

ki az országból. Ha ők esetleg elrejtettek valami értékeket a föld alatti üregekben, úgy igaza lehet a II. számú végrendeletnek, amelyet az alábbi aláírások díszítenek: P. P. Simon Prombo m. p. S S S Ex R L. — P. P. Neponiceus Castor m. p. S S P R V E. — Frater Michael Rozsa m. p. sub P S S.

Még egy dokumentum

Van még egy haradik írás is — ez segített leginkább a nyomozásban —, amely tüzetesen leír egyes helyeket és nem lehetetlen, hogy ennek az írásnak igaza is van az elrejtett kincsekkel illetőleg. Támpontul szolgálnak még a források, illetve kutak is. Szent Alajos kutja van legközelebb a faluhoz, feljebb Szent Vince kutja van a mészegítő kemencék közelében. A disznók forrását, amit 1867. óta Erzsébet forrásnak kereszteltek, a katonák Bakavályu-nak nevezték el, amikor ott volt a lövölde. A forrás valószínűleg kiszivárgása a vár kazamatájában levő kutnak. Régi, elhagyott út egyenesen ide vezet a várból.

Ezeknek a történeti adatoknak felsorolásával nyilatkozatom végére értem. Most még csak azt kérjük a státus vezetőiségétől, hogy ne engedje kivágnit a szent fákat, amelyek az ősök kéjgegyeit magukon viselik és hős árnyat borítanak a Golgotára vezető meredek útra.

A Somesul-Rece-i (Hidegszamos-i) dák, később római vár, a Hideg és Meleg Szamos összefolyásánál van. Ugyanott a vár alatti platon a római Castrum (A neve bizonytalan, valószínűleg a Szamos ókori neve után nevezték el.) Nem látható most azonban más belőle, csak egy előretolt állás (Vorpos), a sziklákba vágva. Az aranybányák a Generalpunkt alatt levő szakadékokban vannak, a dák-vártól egy kilométernyire, délnyugatra. A Generalpunkt egy nagy fakeszttel van megjelölve.

Meg kell itt még jegyezni, hogy a Floresti és a Leányvár elnevezés hamis, mert a latin Filti nemcsak leányt, hanem fiókot is jelent. Ugyanis itt volt a Signito várnak a filáléja.

Látható az elmondottakból, hogy a hagyományok, mondák, legendák és babonák világától milyen távol esik a történeti valóság és milyen hosszú az út — az igazság útja. A vizionáriusok, himpellérek, spiritisztamédiók látomásai, képzelő ereje mélyen belenyulnak a történelembe, a kőzetekbe, az emberi szenvedések és vágyak világába. Hogy azután hol van az igazság elrejtve, annak megállapítását az olvasóra bizzuk.

— Csodálatos nyeregménytárgyak egy zürichi bálon. Egy zürichi elegáns szálló termeiben tegnap tartották meg a „tessini olasz diákok bálját.” A kitűnően sikerült mulatság fénypontja a tombola volt, amelyen valósággal csodálatos nyeregménytárgyak kerültek kisorsolásra. A sorsjegyek ára darabonként egy svájci frank volt és ezért az összegért a következő műtárgyakat lehetett nyerni: egy 500-as Fiat-személyautót; az olasz király ajándékát: egy gyönyörű klasszikus olasz festményt, a XVI. századból; Mussolini ajándékát: egy masszív ezüstből készült reneszánszkorabeli dobozt; gróf Ciano ajándékát: egy 62 darabból álló remek porcellánservízt, azután az olasz szenátus, az olasz kamara elnökeinek, Alfieri népnevelésügyi miniszternek ajándékait (az utóbbi Dante: „Divina commedia”-jának egy szép régi kiadását adományozta), a propaganda minisztérium masszív, gyönyörű, nehéz csiszolt üvegvázáját és másokat, amelyek közül megemlítnék egy nyolclámpás rádiót, a modern olasz rádióipar remekét, egy tökéletes összeadó- és szorzógépet és a legnagyobb olasz városok vezetőseinek ajándékai közül a velencei polgármester színes képekkel díszített régi muranói üvegvázáját. Nem csoda, hogy a tombola a legnagyobb izgalomban folyt le és hogy a tessini olasz diákok bálja az idei tél egyik legjobban sikerült mulatsága volt.